

TEM-analyyseja • 83/2017

Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2017

Johanna Alatalo – Hanna Hämäläinen –
Tallamaria Maunu - Erno Mähönen

ISSN 1797-5271
ISBN 978-952-327-277-4

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2017

Johanna Alatalo – Hanna Hämäläinen –
Tallamaria Maunu – Erno Mähönen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Economic Affairs and Employment

Email: etunimi.sukunimi@tem.fi

Helsinki, marraskuu 2017

JOHANNA ALATALO – HANNA HÄMÄLÄINEN – TALLAMARIA MAUNU - ERNO MÄHÖNEN: TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LYHYEN AIKAVÄLIN TYÖMARKKINAENNUSTE, SYKSY 2017

Ennusteen laatimisesta: Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteensa keväällä ja syksyllä. Ennusteen tarkoituksena on muodostaa ministeriön asiantuntijanäkemyks lähiajan kehityksestä ja toimia siten sekä oman politiikkavalmistelun taustana että markkinainformaationa muille käyttäjille. Taluskehityksen osalta käydään läpi eri ennustelaitosten tuloksia. Työmarkkinaennusteemme laatimisessa nojataan valtionvarainministeriön talousennusteeseen. Ennusteen painopistealue on oman työmarkkinaennusteen laatiminen. Tässä hyödynnetään myös muuta työ- ja elinkeinohallinnossa tehtävää työtä, kuten aluetaloukskatsauksia ja rekrytointiongelmien seurantatietoja. Ennuste julkaistaan TEM analyysseja -verkkajulkaisuna ministeriön julkisella palvelimella.

Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteiden taustalla on tilastollinen aikasarja-analyysi, jossa on hyödynnetty työttömyystilastoja, bruttokansantuotetilastoja, väestötilastoja sekä valtionvarainministeriön talousennustetta ja Tilastokeskuksen väestöennustetta. Kvantitatiivisten aikasarjaennusteiden lisäksi lopullisissa ennusteissa on huomioitu kvalitatiivisia politiikkatekijöitä. Analyysit on toteutettu Kalman Filtering ja ARIMA-menetelmillä OxMetrics STAMP ja SPSS -ohjelmistoilla.

Ennusteen ovat laatineet *Johanna Alatalo, Hanna Hämäläinen, Tallamaria Maunu ja Erno Mähönen*

Keskeiset tulokset:

1. Talouskehitys

- Suomen talouskasvu on huomattavasti vahvistunut ja kasvuennusteita on tarkistettu ylöspäin. Valtiovarainministeriön BKT-ennuste tälle vuodelle on 2,9 % ja ensi vuodelle 2,1 %.
- Kasvu on aiempaa laaja-alaisempaa – vienti kasvaa hyvin, investointien kasvu on melko vahvaa ja myös kulutuskysynnän kasvu jatkuu.

2. Työvoiman kysyntä ja sen kehitys

- Työvoiman kysyntä kasvaa tänä vuonna noin 15 000 hengellä ja selvästi enemmän, noin 25 000 hengellä ensi vuonna.
- Teollisuuden myönteinen kehitys jatkuu ja työllisyys kääntyy nousuun.
- Työllisyys rakentamisessa kasvaa noin 9 000 hengellä vuonna 2017 ja noin 7 000 hengellä vuonna 2018.
- Työllisyys palveluissa kasvaa vuonna 2017 noin 12 000 ja vuonna 2018 noin 13 000 hengellä.

3. Työvoiman tarjonta ja sen kehitys

- Työvoiman tarjonta kasvaa vuonna 2017 noin 9 000 hengellä ikärakenteen muutoksen ja myöhemmän eläköitymisen vuoksi, mutta myös työvoiman kysynnän kasvaessa hieman.
- Työvoiman tarjonta kasvaa vuonna 2018 noin 6 000 hengellä. Nuoren työvoiman määrä laskee hieman ikäkohorttien pienenemisen vuoksi ja vanhimman työvoiman määrän kasvu hidastuu.

4. Työttömyyden rakenne ja työmarkkinoiden kohtaanto

- Työttömien työnhakijoiden määrä on 305 000 vuonna 2017. Vuonna 2018 heitä on 264 000 ja vuonna 2019 enää 234 000 (2016: 349 000). Pitkäaikaistyöttömiä, eli yli 12 kuukautta työttöminä työnhakijoina olleita henkilöitä, on 105 000 vuonna 2017, 91 000 vuonna 2018 ja 84 000 vuonna 2019 (2016: 124 000). Nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita on 38 000 vuonna 2017, 33 000 vuonna 2018 ja 29 000 vuonna 2019 (2016: 46 000).
- Työttömien työnhakijoiden määrä työnvälitystilastossa on vuonna 2017 laskenut nopeammin kuin työttömyyden ajalta Suomen työttömyysturvaetuuksia saaneiden määrä. Syyksi arvioidaan työttömien haastatteluiden lisäämisestä seurannutta työnvälitystilaston tarkentumista. Vaikutuksen arvioidaan kuitenkin pian hiipuvan, mikä hidastaa työttömien työnhakijoiden määrän laskua.
- Pitkäaikaistyöttömien osuuden työttömistä ennustetaan pysyvän noin 35 prosentissa lähivuodet.

5. Työllisyys- ja työttömyysasteet

- Työllisyysaste nousee 69,3 prosenttiin vuonna 2017 ja edelleen 70,2 prosenttiin vuonna 2018. Nousu johtuu osin kasvavasta työvoiman kysynnästä ja osin työvoiman ikääntymisestä.
- Työttömyysaste laskee 8,6 prosenttiin vuonna 2017 ja 7,9 prosenttiin vuonna 2018.

Key results

1. Economic prospects

- The economic growth in Finland has clearly strengthened and the forecasts have been updated upwards. GDP growth forecasted by Ministry of Finance will be 2.9 % for this year and 2.1 % for the next year.
- The growth is on a broader base than previously - exports are strongly increasing, the growth of investments is quite strong and consumption demand growth continues.

2. Demand for labour and its development

- Labour demand will increase by 15 000 persons in 2017 and well more, by 25 000 persons in 2018.
- Employment growth in industry will turn positive.
- Employment in construction will grow by 7 000 in 2017 and furthermore by 9 000 in 2018.
- Employment in services will increase by 12 000 persons in 2017 and by 13 000 in 2018.

3. Labour supply and its development

- Labour supply will increase in year 2017 approximately by 9 000 persons due to demographic changes and later retirement age and also due to slightly increasing labour demand.
- Labour supply will increase in year 2018 approximately by 6 000 persons. The amount of young work force will decrease slightly due to small age cohorts, but increasing of older work force will begin to decelerate.

4. Unemployment structure and matching in the labour market

- The number of the registered unemployed will be 305 000 in 2017, 284 000 in 2018, and 264 000 in 2019. Long-term unemployment, i.e. the number of persons unemployed for more than 12 months, will be 105 000 in 2017, 91 000 in 2018, and 84 000 in 2019. Youth unemployment will be 38 000 in 2017, 33 000 in 2017, and 29 000 in 2019.
- In 2017, the number of registered unemployed has declined faster than the number of unemployment benefit receivers on the time of unemployment. The increased frequency of unemployed interviews has made Employment Service Statistics more up-to-date. The effect will fade soon, which will consequently result in a slower decrease in the number of registered unemployed.
- The proportion of long-term unemployed out of all unemployed is estimated to remain high, around 35 per cent, for the next few years.

5. Employment rate and unemployment rate

- Employment rate will increase up to 69.3 % in 2017 and slightly more up to 70,2 % in 2018, partly because of increasing labour demand and partly because of aging labour force.
- Unemployment rate will decrease to 8.6 % in 2017 and to 7,9 % in 2018.

Key words: Economic development, business cycles, labour market, unemployment, labour availability

SISÄLLYS

1.	TALOUSKASVU VAHVISTUNUT HUOMATTAVASTI	7
2.	TYÖLLISYYDEN KASVU VAHVISTUU ENSI VUONNA	8
3.	TYÖVOIMAN MÄÄRÄ LOIVASSA KASVUSSA.....	19
4.	TYÖTTÖMIEN TYÖNHAKIJOIDEN MÄÄRÄN HURJA LASKUVAUHTI ALKAA HIIPUA	24
	LIITEKUVIOT	31
	LIITETAULUKKO: TYÖVOIMAN ULKOPUOLELLA OLEVAT PÄÄASIALLISEN TOIMINNAN (HENKILÖN OMA ILMOITUS) JA IÄN MUKAAN.....	34
	TEM-ANALYYSEJA -VERKKOJULKAISUSARJASSA AIEMMIN ILMESTYNYT	35

1. TALOUSKASVU VAHVISTUNUT HUOMATTAVASTI

Maailmantalouden kasvu on vahvistunut ja sen ennustetaan edelleen hieman voimistuvan lähivuosina. Maailmantalouden kasvua ylläpitävät erityisesti kehittyvät taloudet, mutta myös teollisuusmaissa kasvu vahvistuu. Myös maailmankauppa on kehittynyt myönteisesti viime vuoden lopulta lähtien. Kauppaa ovat kiihdyttäneet erityisesti nousevat taloudet, mutta jatkossa euroalueen myönteisen kehityksen merkitys korostuu.

Suomen keskeisissä vientimaissa kasvun ennustetaan olevan vähintään kohtalaista, monelta osin vahvaakin. Ruotsissa kasvun ennustetaan jatkuvan 3 prosentin tuntumassa, Saksan kasvu ylittää 2 prosenttia, ja Venäjän talous on vihdoin kääntynyt hitaaseen kasvuun. Kiinan kasvu on hieman hidastumassa, mutta jatkuu silti yli 6 prosentissa. Yhdysvaltojen odotetaan kasvavan selvästi yli 2 prosentin vauhtia. Myös euroalueella, kuten Euroopassa kokonaisuudessaan, kasvu on hieman vahvistumassa, työttömyys on laskenut ja kuluttajien sekä yritysten luottamus on korkealla. Euroalueella velkakriisi on jäänyt taka-alalle, mutta rahapolitiikka jatkuu yhä epätavanomaisena. Toisaalta euro on vahvistunut myönteisten talousnäkökymien vuoksi. Euroopan maissa investoinnit ovat hieman piristyneet, vaikka kasvu on yhä melko suurelta osin kulutuskysynnän varassa. Investointien kasvu tukee kuitenkin osaltaan Suomen investointihyödykkeisiin painottuvaa vientiä.

Vienti kääntyi kasvuun vuonna 2016, ja vuosien 2017–2019 viennin kasvu vahvistuu selvästi, 3,7–4,7 % vuosittain. Viennin kasvu johtuu ennen kaikkea vientimarkkinoiden kysynnän elpymisestä ja viennin kasvu koskee kaikkia keskeisiä vientituotteita. Tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä vain tavaravienti kasvoi, kun taas palveluvienti pysyi edellisvuoden tasolla. Toisella neljänneksellä myös palveluvienti kääntyi kasvuun.

Investoinnit kasvavat lähivuosina nopeammin kuin BKT. Rakennusinvestoinneilla ja etenkin asuinrakentamisella on edelleen merkittävä rooli. Samalla kansainvälisen talouden myönteinen kehitys merkitsee sitä, että myös tuotannollisten investointien rooli on selvästi aiempaa suurempi. Myös aineettomat investoinnit (T&K&I-toiminta) alkavat viimein kasvaa. Julkiset investoinnit kasvavat myös, mutta selvästi hitaammin kuin yksityiset investoinnit.

Yksityinen kulutus kasvattaa edelleen kokonaiskysyntää. Yksityisen kulutuksen kasvua tukevat kotitalouksien reaalityulojen kasvu ja työllisyyden koheneminen. Toisaalta jatkossa reaalityulojen kasvua hidastaa jossain määrin inflaation kiihtyminen. Myös negatiivinen säästämisaste saattaa rajoittaa kotitalouksien kulutusta. Julkisen kulutuksen määrä kasvaa hitaammin kuin BKT:n tai yksityisen kulutuksen volyymi. Julkinen kulutus jopa supistuu reaalisesti kuluvana vuonna erilaisten rakenteellisten säästötoimien ja politiikkamuutosten vuoksi.

Talouuskasvu on selvästi vahvistunut; nyt valtiovarainministeriön (VM) BKT:n kasvunennuste tälle vuodelle on 2,9 % ja ensi vuodelle 2,1 %. Myös työllisyys on viime aikoina kasvanut, joskin nykyisen talouuskasvun valossa melko hitaasti. Työttömyys on kääntynyt laskuun ja etenkin työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut viime aikoina voimakkaasti. Ennusteessa käydään läpi näitä muutoksia selittäviä tekijöitä ja arvioidaan työllisyyden, työvoiman tarjonnan ja työttömyyden kehitystä. Ennuste työttömistä työnhakijoista ja työttömyyden rakenteen ennuste ulottuvat vuoden 2019 loppuun saakka.

2. TYÖLLISYYDEN KASVU VAHVISTUU ENSI VUONNA

BKT:n kasvu vahvistui jo vuonna 2016 ja kasvuluvut ovat tarkentuneet ylöspäin. Kuluvan vuoden aikana kaikki ennustelaitokset ovat nostaneet huomattavasti ennusteitaan tälle ja ensi vuodelle; nyt valtiovarainministeriön ennuste tälle vuodelle on 2,9 % ja 2,1 % ensi vuodelle. Osa ennustelaitoksista on arvioinut kasvun hieman korkeammaksikin. TEM:n työmarkkinaennusteen lähtökohtana on VM:n suhdanne-ennuste.

Työllisyys kasvoi jo vuonna 2016 noin 11 000 hengellä. Vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä työllisyys kasvoi samaa vauhtia eli noin 11 000 hengellä, kiihtyi toisella neljänneksellä noin 17 000 henkeen, mutta on jälleen hieman hidastunut vuoden kolmannella neljänneksellä. Vuoden alkupuolella arvonnisa kansantalouden tilinpidossa on sen sijaan kasvanut varsin voimakkaasti. Tämä on herättänyt kysymyksiä siitä, miksi työllisyyden kasvu on ollut melko vaatimatonta kovasta talouskasvusta huolimatta.

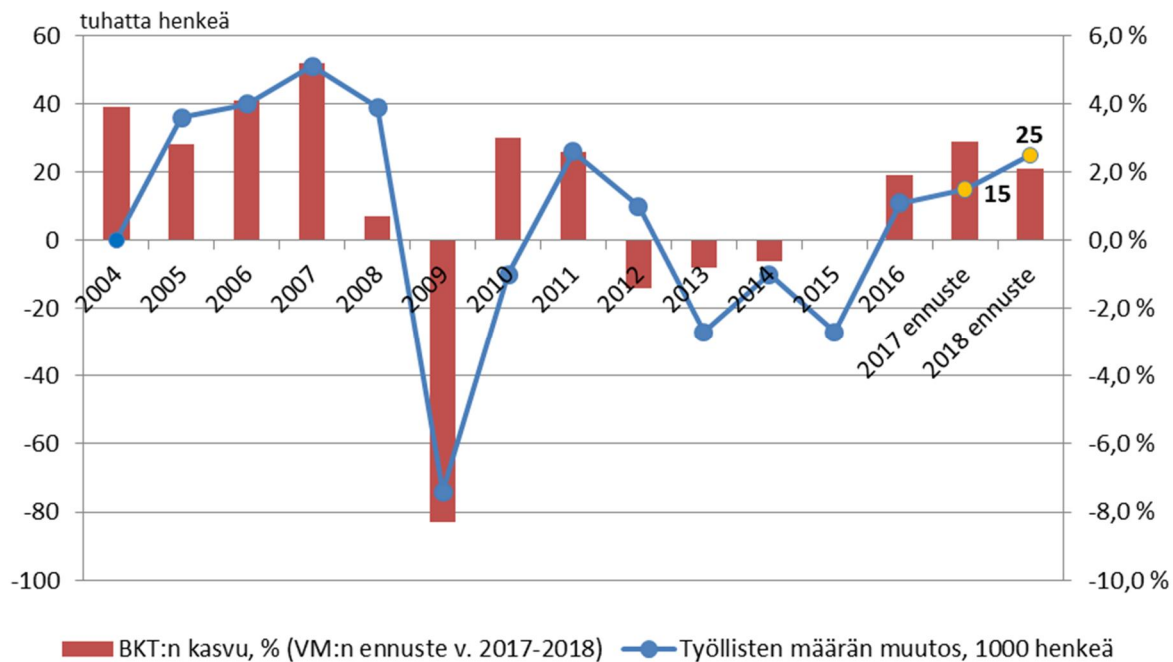
Osin kyse on siitä, että työllisyys reagoi talouskasvuun vasta viiveellä. Tällöin on oletettavissa, että työllisyyden kasvu kiihtyy ensi vuonna, siitäkin huolimatta, että BKT:n kasvu hieman hidastuisi. Osin työllisyyden maltillista kasvua selittää edelleen myös se, että pitkittyneen taantuman aikana, etenkin heti finanssikriisin jälkeen, oli jossain määrin nähtävissä ns. työvoiman hamstrausta, joka yhä voi osin heijastua hitaampana työllisyyden kohenemisena. Suhdannelilanteen paraneminen on näkynyt pikemminkin tuottavuuden nousuna – arvonnisa on viime aikoina kasvanut työllisyyttä nopeammin. Tuottavuuden koheneminen voi edelleen - lyhyellä aikavälillä – merkitä hitaampaa työllisyyden kasvua.

Lisäksi työllisyyden hidasta kasvua on voinut selittää myös se, että työvoiman kysyntä on osin merkinnyt alityöllisyyden laskua eikä ole kokonaisuudessaan näkynyt työllisten lukumäärän kasvuna. Pieneltä osin vaikeaa työllisyyden kehitystä selittää myös se, että lomautusten väheneminen ei kokonaisuudessaan nosta työllisyyttä työvoimatutkimuksessa¹. Osa-aikatyön voimakas kasvu näyttää myös tasaantuneen, mikä osaltaan hidastaa työllisyyden kasvua. Yksi viime vuoden yllättävän hyvää työllisyyden kasvua selittävä tekijä voimakas osa-aikatyön kasvu. Lisäksi on mahdollista, että kilpailukykysojimuksen vaikutus näkyy tässä vaiheessa vientikysyntää vahvistavana tekijänä, mutta voi tilapäisesti hieman pienentää työvoiman kysyntää.

Yksi keskeinen tekijä viime aikojen hitaassa työllisyyden kasvussa on myös se, että palvelusektorilla – joka on työllisyyden kannalta kaikkein merkittävin toimiala – kasvu on melko hidasta. Viennin ja teollisuuden rooli talouskasvussa on vahvistunut, mutta se ei vielä ole näkynyt yhtä vahvasti työllisyydessä.

¹ Lomautettu voi työvoimatutkimuksessa määrittä joko työlliseksi, työttömäksi tai työvoimaan kuulumattomaksi. Työlliseksi luokitellaan määrääkaisesti korkeintaan kolme kuukautta lomautettuina olleet. Työttömiksi luokitellaan toistaiseksi lomautetut, jotka ovat etsineet uutta työtä ja olisivat työhön käytettävissä. Jos työttömyyden kriteerit eivät täyty, heidät luokitellaan työvoimaan kuulumattomiksi.

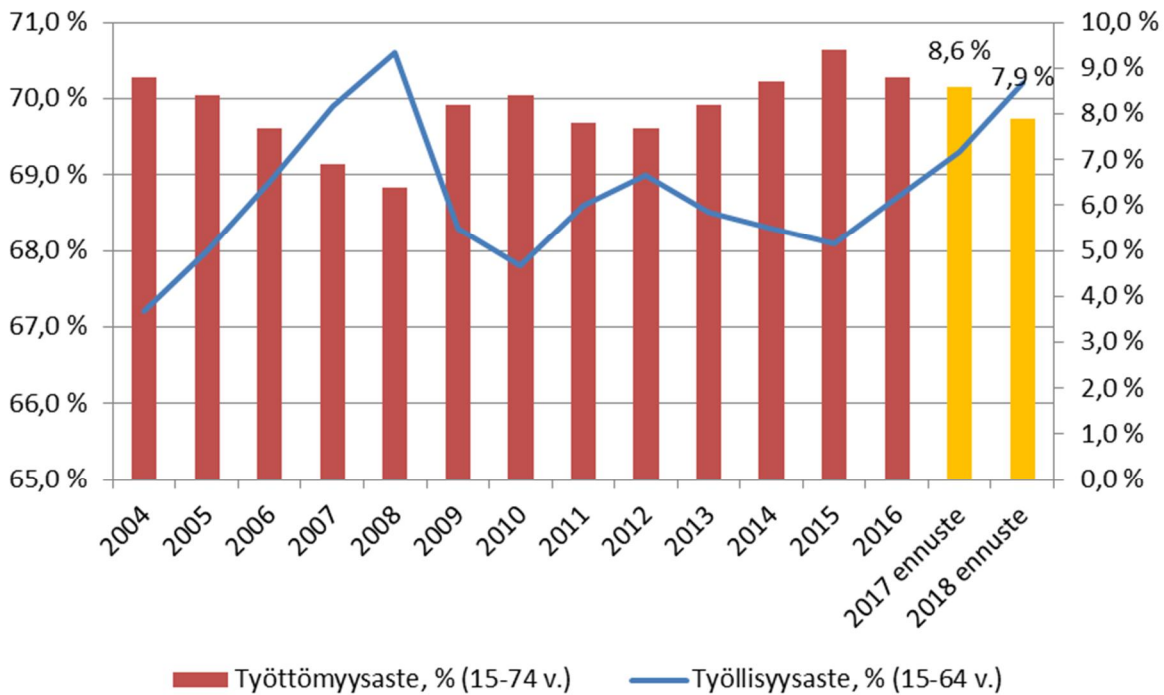
Kuvio 1. Bruttokansantuotteen muutos ja työvoiman kokonaiskäyntä

Lähteet: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus ja Kansantalouden tilinpito; VM:n suhdanne-ennuste; TEM:n ennustelaskemat

Hallituskauden alusta työllisyys on kasvanut nyt noin 31 000 hengellä, viime aikoina kuukausittain noin 1650 hengellä. Jotta hallituksen työllisyystavoite (110 000 hengen työllisyyden kasvu) saavutettaisiin, työllisyyden kasvuvauhdin tulisi suunnilleen kaksinkertaistua. VM:n suhdanne-ennusteen valossa tavoitetta ei voida saavuttaa. Ennustettua parempi talouskasvu luonnollisesti johtaisi parempiin työllisyyslukuihin.

Työllisyysaste on kasvanut hieman työllisten määrää nopeammin siitä syystä, että työikäinen väestö (15–64-vuotiaat) on supistunut. Nyt ennustemme on, että vuonna 2017 työllisyysaste nousee 69,3 prosenttiin ja edelleen 70,2 prosenttiin vuonna 2018. Työllisyysaste nousee jo selvästi yli 70 prosentin hallituskauden lopulla. Työvoiman määrällinen tarjonta ei vielä lyhyellä aikavälillä muodostu rajoitteeksi työllisyyden kasvulle, sillä työttömien ja piilotyöttömien yhteismäärä pysyy melko korkeana. Työvoiman tarjontaa ja piilotyöttömyyttä käydään tarkemmin läpi luvussa 3.

Kuvio 2. Työllisyys- ja työttömyysasteet ja niiden ennusteet

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja TEM:n ennustelaskelmat

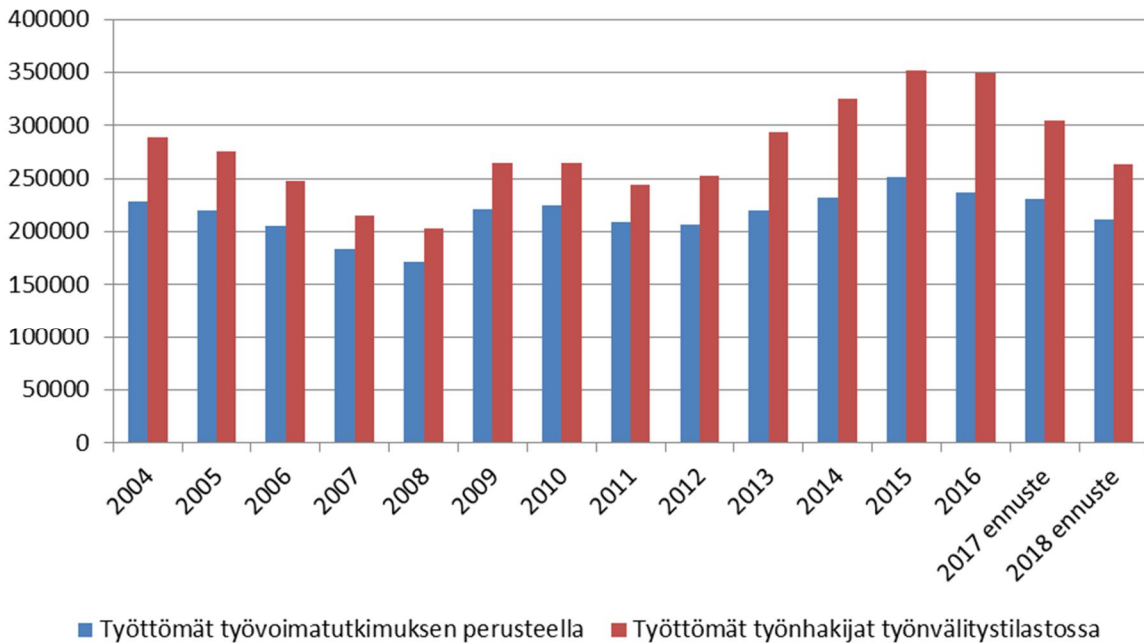
Työttömyysaste oli korkeimmillaan vuonna 2015 jo 9,4 prosenttia, mutta laski viime vuonna 8,8 prosenttiin; työttömyyksen lasku oli melko suuri ottaen huomioon maltillisen talouskasvun.

Tämän vuoden alusta lähtien tilanne on ollut hyvin toisenlainen: talouskasvu on kiihtynyt, mutta työttömyyden lasku on ollut hidasta. Alkuvuonna 2017 työttömyysaste on työvoimatutkimuksen kuukausiaineiston perusteella kyllä laskenut, mutta varsin hitaasti. Sinänsä hidasta työttömyyden lasku ja jopa pieni työttömyyden kasvu suhdannekäänteen alkuvaiheessa on tavanomaista. Usein se selittyy sillä, että työvoiman tarjonta kasvaa, kun työvoiman ulkopuolelta siirrytään aktiivisiksi työnhakijoiksi, mikä sinänsä on positiivista. Voi myös olla, että työttömyyden ohella piilotyöttömyys laskee, mikä hidastaa osaltaan avoimen työttömyyden laskua.

Arviomme on, että työttömyyden lasku alkaa vähitellen vahvistua. Työttömyysasteen lasku vuonna 2017 jää kuitenkin melko vaatimattomaksi ja työttömyysaste tulisi olemaan 8,6 prosenttia. Kuluvan vuoden vahva talouskasvu kasvattaa kuitenkin työllisyyttä etenkin ensi vuonna ja ennusteemme on, että työttömyysaste laskee tuolloin 7,9 prosenttiin.

Myös työttömien määrä Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen luvuin on laskenut hyvin hitaasti tämän vuoden aikana. Sen sijaan TEM:n työnvälitystilastoissa työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut erittäin voimakkaasti – tähän liittyviä tekijöitä käydään tarkemmin läpi luvussa 4. Ennusteemme on, että työttömien määrä (työvoimatutkimuksen luvuin) laskee vuonna 2017 noin 231 000 henkeen ja vuonna 2018 edelleen noin 212 000 henkeen. Työttömien työnhakijoiden määrän voimakas lasku taittuu vähitellen. Työttömiä työnhakijoita arvioimme olevan vuonna 2017 noin 305 000 ja 264 000 vuonna 2018.

Kuvio 3. Työttömien (työvoimatutkimus) ja työttömien työnhakijoiden (työnvälitystilasto) määrän kehitys ja ennusteet

Lähteet: TEM, työnvälitystilasto ja Tilastokeskus, työvoimatutkimus sekä TEM:n ennusteet

Alla oleva työvoimatase kokoaa yhteen kaikki työmarkkinaennusteiden ennusteluvut. Työikäisen väestön määrä kasvaa ikäryhmässä 15–74-vuotiaat, mutta laskee ikäryhmässä 15–64-vuotiaat. Työllisyysaste nousee työvoiman kysynnän kasvaessa, mutta osaltaan nousua voimistaa juuri työikäisen väestön (15–64-vuotiaat) supistuminen. Työvoiman kysyntä kasvaa talouskasvun seurauksena. Tänä vuonna työllisten määrä kasvaa kuitenkin varsin hitaasti, vaikka talouskasvu on ollut vahvaa. Parantunut taloustilanne näkyykin työllisyydessä vahvemmin vasta ensi vuonna. Suhteessa toimialan kokoon työllisyyden kasvu on tänä vuonna vahvinta rakentamisessa. Teollisuuden hyvä elpyminen näkyy myös pienenä työllisyyden kasvuna. Palveluissa työllisyyden kasvu on edelleen melko hidasta.

Taulukko 1. Työvoimataseen kehittyminen vuosina 2015–2016 sekä ennuste vuosille 2017–2018

Tase-erä				Ennuste 2017-2018			
	2015	2016	Muutos 2015-16	2017	2018	Muutos 2016-17	Muutos 2017-18
Työikäinen väestö 15-74	4 102	4 109	7	4 115	4 122	6	7
Työikäinen väestö 15-64	3 476	3 463	-13	3 454	3 440	-9	-14
Työvoima	2 689	2 685	-4	2 694	2 700	9	6
Työlliset	2 437	2 448	11	2 463	2 488	15	25
Alkutuotanto*	109	101	-8	97	97	-4	0
Teollisuus**	352	356	4	358	363	2	5
Rakennustoiminta	168	178	10	187	194	9	7
Palveluelinkeinot	1 799	1 805	6	1 817	1 830	12	13
Tuntematon	9	8	-1	4	4	-4	0
Työllisyysaste, %	68,1	68,7	0,6	69,3	70,2	0,6	0,9
Työttömät	252	237	-15,0	231	212	-6	-19
Työttömyysaste, %	9,4	8,8	-0,6	8,6	7,9	-0,2	-0,7
Työttömät työnhakijat	352	349	-3,0	305	264	-44,0	-41,0

Lähteet: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja TEM työnvälitystilasto sekä TEM:n ennuste

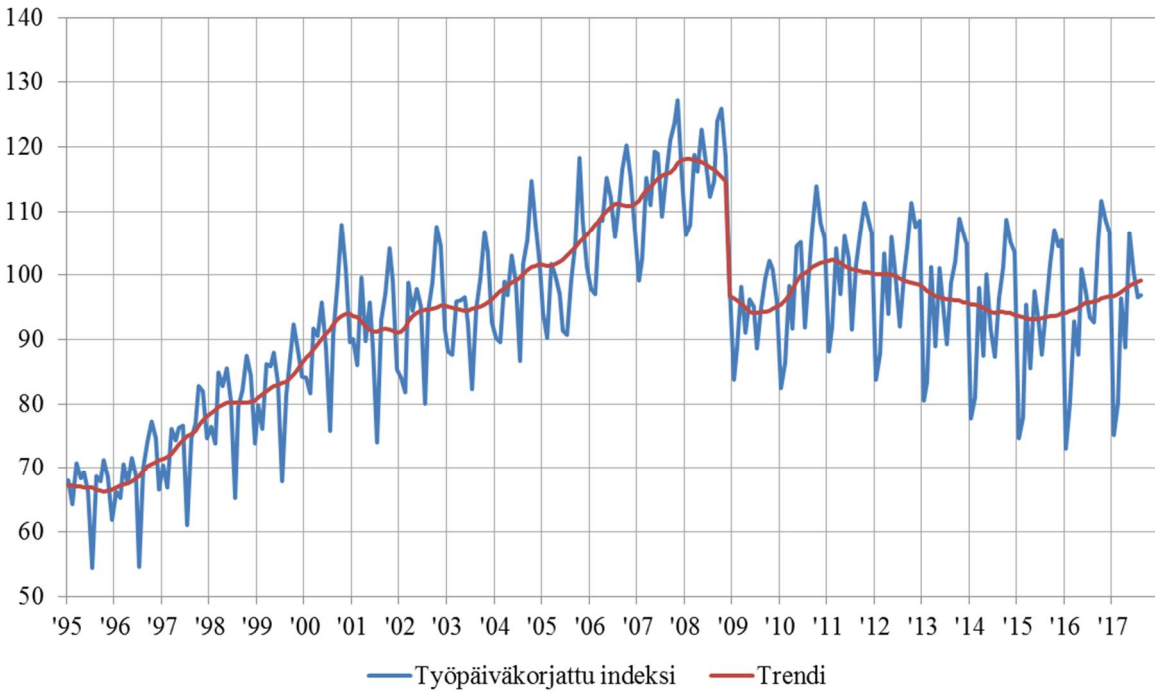
* Ml. kaivostoiminta ja louhinta

** Ml. Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto

Työttömyyden osalta kuva on kaksijakoinen. Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen perustuva työttömien määrä ja työttömyysaste ovat laskeneet hitaasti kuluvana vuonna. Ensi vuonna työttömyyden arvioidaan kuitenkin laskevan hieman enemmän, vaikka talouskasvu hieman hidastuukin. Työttömien työnhakijoiden määrä sen sijaan on alkuvuonna laskenut poikkeuksellisen voimakkaasti. Kyse on kuitenkin suurelta osin ollut muista tekijöistä kuin parantuneesta työmarkkinatilanteesta. Ensi vuoden osalta työttömien työnhakijoiden määrän lasku kertoo kuitenkin paranevasta työvoiman kysynnästä.

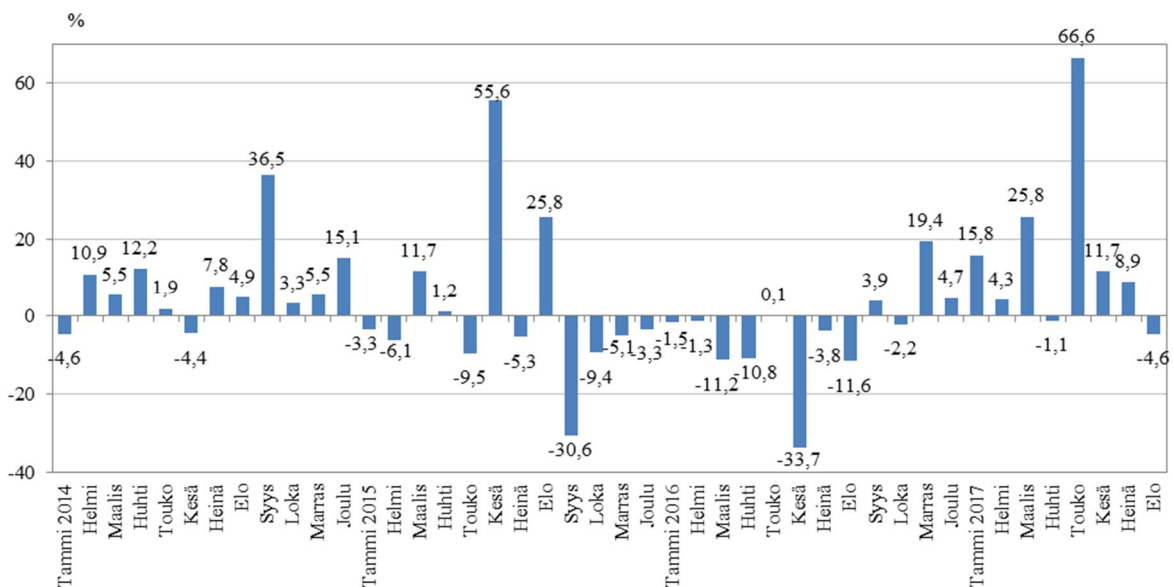
Teollisuuden tilanne parantunut ja työllisyys kääntyy nousuun

Kevään 2017 työmarkkinaennusteessa totesimme, että teollisuuden aallonpohja oli ohitettu ja teollisuustuotanto oli jo reilun vuoden ajan ollut muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta korkeampi kuin vastaavana kuukautena vuotta aiemmin. Sama kehitys on jatkunut, ja teollisuustuotannon volyyymi-indeksin trendi on ollut nousussa kesästä 2015 lähtien. Tammi-elokuussa teollisuuden työpäiväkorjattu tuotanto kasvoi 3,2 % verrattuna vastaavaan jaksoon vuonna 2016.

Kuvio 4. Teollisuustuotannon volyymi-indeksi

Lähde: Tilastokeskus

Teollisuuden uusien tilausten määrä heilahtelee voimakkaasti kuukausitasolla, sillä arvoltaan suuria tilauksia ei jaeta pidemmälle ajanjaksolle vaan kohdistetaan tilastoitavalle kuukaudelle sellaiseen. Kuukausitason heilahteluista huolimatta uusien tilausten kehityksen trendi on selkeästi positiivinen, ja tammi-elokuussa uusia tilauksia tuli 15,5 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Myös teollisuuden luottamusindikaattorin mukaan suhdannetilanne on teollisuudessa tavanomaista parempi ja luottamus pitkän aikavälin keskiarvoa vahvempaa.

Kuvio 5. Teollisuuden uudet tilaukset

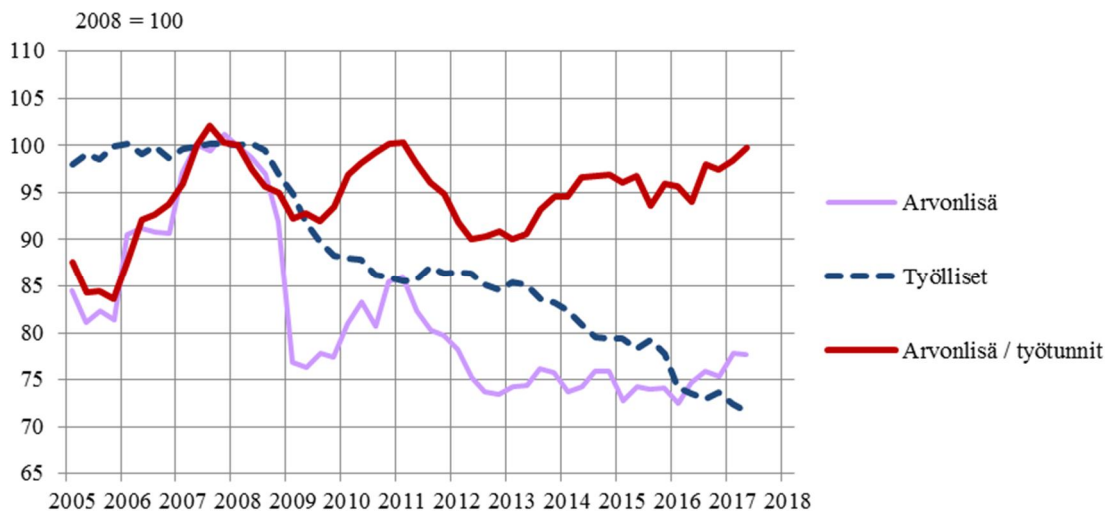
Lähde: Tilastokeskus

VM:n ennusteen mukaan teollisuuden arvonlisäyksen kasvu on noin kolme prosenttia vuosina 2018 ja 2019. Teollisuustuotannon VM ennustaa kasvavan 6,8 % vuonna 2017; kasvun ennustetaan hidastuvan 2,8 %:iin vuonna 2018 ja uudelleen hieman kiihtyvän 3,0 %:iin vuonna 2019. Tämän vuoden nopean kasvun taustalla on vahva alkuvuosi ja uusien tilausten määrän kasvu.

Teollisuuden näkymät ovat myönteiset. Teollisuuden arvonlisä on ollut kasvussa vuoden 2016 alusta ja kasvun odotetaan jatkuvan. Toisaalta vaikka kasvu jatkuisikin, teollisuuden arvonlisässä ollaan silti kaukana vuoden 2011 tasosta, vuodesta 2008 puhumattakaan. Työtunnit työllistä kohti ovat myös kasvaneet jo muutaman vuoden, eli työlliset ovat tehneet enemmän työtunteja. Myös lomautukset ovat laskeneet voimakkaasti viime aikoina: esimerkiksi syyskuussa 2017 kokoaikaisesti lomautettuja oli 47 % vähemmän kuin syyskuussa 2016. Lomautuksia on käytetty paljon teollisuudessa työvoiman tarpeen vaihdelleessa, ja lomautusten väheneminen kertoo sekin tilanteen parantumisesta. Toisaalta teollisuudessa arvonlisän kasvu ei yleensä välittömästi johda työllisten määrän kasvuun, vaan sopeutus tapahtuu ensin työtuntien kasvun ja lomautusten vähenemisen kautta.

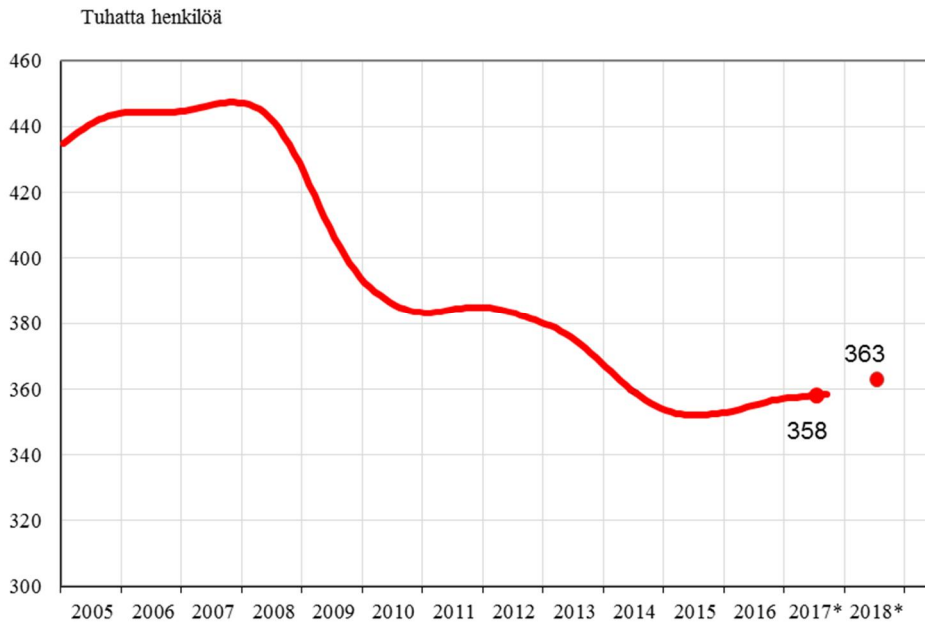
Tuottavuus (arvonlisä työtuntia kohti) on junnannut viime ajat paikoillaan, mutta aivan viimeisimmät luvut viittaisivat tuottavuuden parantumiseen. Jos tuottavuuskasvu jatkuu, arvonlisä nousee ilman, että työllisten määrä kasvaa ainakaan merkittävästi. Olemassa olevat työlliset tekevät enemmän töitä, mutta työllisten määrä kasvaa myös hieman.

Kuvio 6. Arvonlisä, työlliset ja tuottavuus teollisuudessa

Lähde: Tilastokeskus

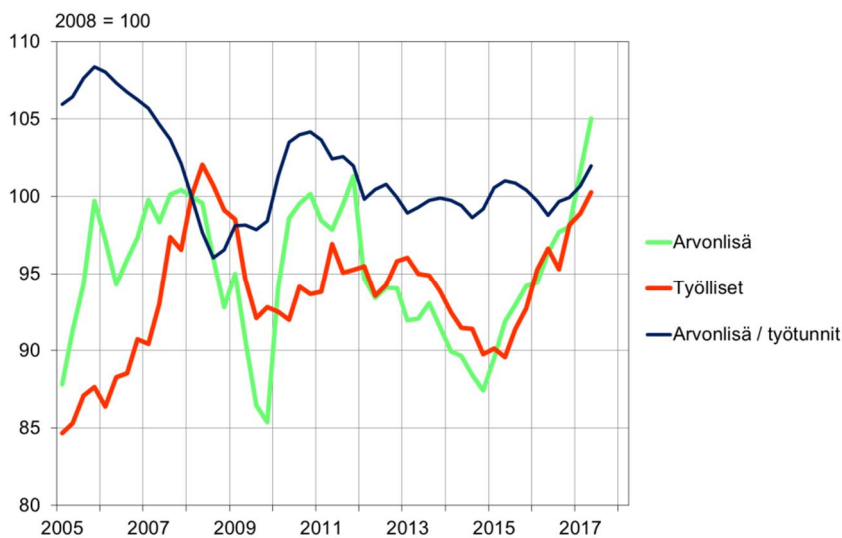
Teollisuuden työllisten määrä on ollut laskevalla uralla finanssikriisistä saakka, mutta nyt ennustamme pientä kasvua. Teollisuuden työllisyys kasvaa 2000 henkilöllä vuonna 2017 ja edelleen 5000 henkilöllä vuonna 2018.

Kuvio 7. Teollisuuden työllisyyskehitys ja ennuste 2017–2018

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja TEM:n ennustelaskelmat

Rakentamisen hyvä kehitys jatkuu, vaikka työvoiman saatavuus paikoittain ongelma

Rakennustuotannon arvonlisä on kasvanut voimakkaasti vuoden 2015 alusta lähtien. Näkymät ovat edelleen suotuisat: VM ennustaa rakennustuotannon kasvavan 5,8 % vuonna 2017, 1,9 % vuonna 2018 ja 2,2 % vuonna 2019. Rakennustuotannossa viive arvonlisän kasvusta työllisyyden kasvuun on selvästi lyhyempi kuin teollisuudessa ja työllisyys kääntyiikin kasvuun jo vuoden 2015 aikana. Työllisyyden kasvu jatkuu voimakkaana, vaikka työvoiman saatavuus onkin jo muodostumassa ongelmaksi ainakin joillakin alueilla. Tuottavuus (arvonlisä työtuntia kohti) näyttäisi viimeisimpien havaintojen mukaan olevan hieman kasvussa rakentamisessa. Jos tuottavuuden kasvu jatkuu, työllisten määrän kasvu saattaa hidastua. Koska myös arvonlisä jatkaa voimakasta kasvuaan, työllisten määrä ei kuitenkaan käänny laskuun.

Kuvio 8. Arvonlisä, työlliset ja tuottavuus rakentamisessa

Lähde: Tilastokeskus

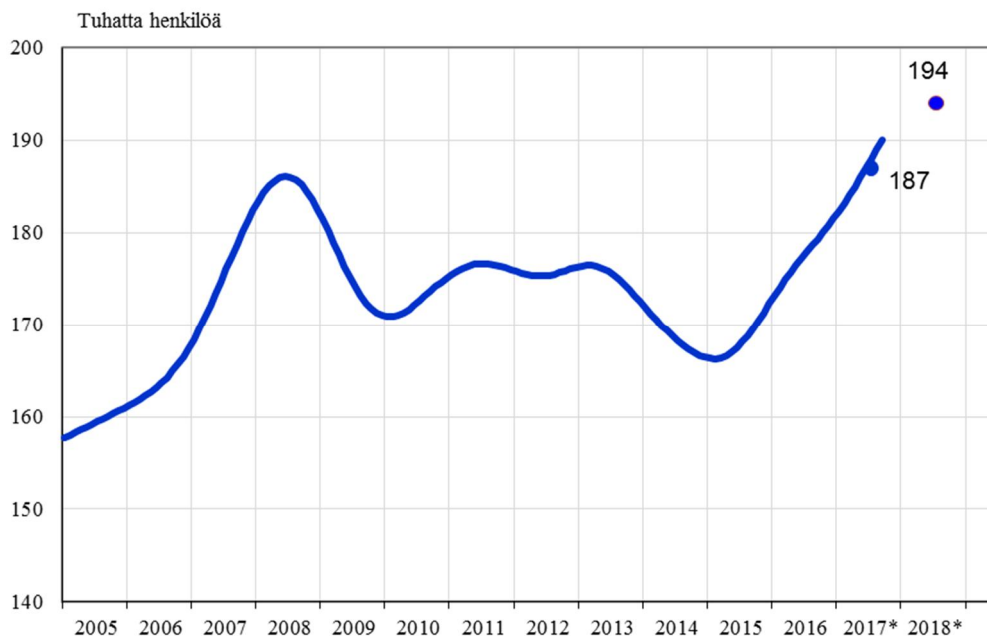
Rakentamisen suhdannenäkymät ovat pysyneet hyvinä jo jonkin aikaa. Rakentamisen määrä kasvoi vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla 9 % verrattuna vuoden 2016 alkupuoliskoon. Rakentaminen on ollut vilkasta etenkin Helsingin seudulla ja muilla kasvavilla seuduilla. Myös Lounais-Suomen suotuisa tilanne on näkynyt myös rakentamisessa, jonka määrä on kasvanut. Kehitys ei kuitenkaan välttämättä jatku yhtä voimakkaana. Rakentamisen luottamusindikaattori on pysynyt pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella jo yli vuoden, mutta viimeisin syyskuun luku on hieman viimeaikaisia heikompi. Loppuvuotta koskevat henkilöstöodotukset ovat nekin syyskuussa kääntyneet laskuun.

Rakennusalan suhdanneryhmän ennusteen mukaan rakentamisen tuotanto kasvaa vuonna 2017 voimakkaasti ja kasvu jatkuu, mutta hitaampana, vuonna 2018. Korjausinvestoinneille on edelleen tarvetta rakennuskannan ikärakenteen vuoksi ja korjausrakentamisen kasvu jatkuu. Asuntokysyntää kasvattavat työllisyyden parantuminen ja suhdannetilanteen paraneminen. Alhaiset korot, asuntolainojen hyvä saatavuus ja pitkät laina-ajat tukevat edelleen asuntokysyntää.

Työvoiman saatavuus voi muodostua ongelmaksi rakennusallalla. Jos saatavuusongelmia ei saada ratkaistua, on mahdollista, että rakennusalan työllisyyden kasvu jää pienemmäksi. On myös mahdollista, että työvoimaa palkataan ulkomailta, jolloin suunniteltu rakennustuotanto saadaan toteutettua, mutta työllisten määrä ei kasva tilastoissa.

Rakentamisen työllisyys vuonna 2016 oli Tilastokeskuksen mukaan 178 000 henkilöä. Kevään työmarkkinaennusteessa ennustimme vuoden 2017 työllisyydeksi 184 000 henkilöä eli 6000 henkilön kasvua työllisyyteen. Kuluvan vuoden kolmella ensimmäisellä neljänneksellä rakentamisen työllisten määrä on ollut keskimäärin 186 000. Nyt nostammekin hieman ennustettamme tämän vuoden työllisyyskasvusta: työllisyys kasvaa 9000 henkilöllä vuonna 2017. Vuodelle 2018 ennustamme 7000 henkilön kasvua. Kasvu voi jäädä ennustettua pienemmäksi, mikäli työvoiman saatavuusongelmia ei saada ratkaistua.

Kuvio 9. Rakentamisen työllisyyskehitys ja ennuste 2017–2018

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja TEM:n ennustelaskelmat

Palveluiden työllisyys jatkaa kasvuaan, mutta toimialojen kehitys erisuuntaista

VM:n ennusteen mukaan palvelutuotanto kasvaa 2,0 % vuonna 2017, 1,5 % vuonna 2018 ja 1,4 % vuonna 2018. Yksityinen palvelutuotanto on kasvanut jo kahden vuoden ajan ja VM ennustaa kasvun jatkuvan. Sen sijaan julkisessa palvelutuotannossa on ollut laskua jo kolmen vuoden ajan.

Viime vuosina kotitalouksien palveluiden kysyntä on osaltaan ylläpitänyt palvelutuotantoa ja palveluiden työllisyyttä. VM ennustaa, että yksityinen kulutus kasvaa edelleen tänä vuonna 2,4 %. Tämä johtuu työllisyystilanteen parantumisesta sekä käytettävissä olevien tulojen kasvusta. Myös hidas inflaatio parantaa kuluttajien ostovoimaa. Kotitalouksien ostovoiman muutokset heijastuvat osin myös kotitalouksien palveluiden kysyntään.

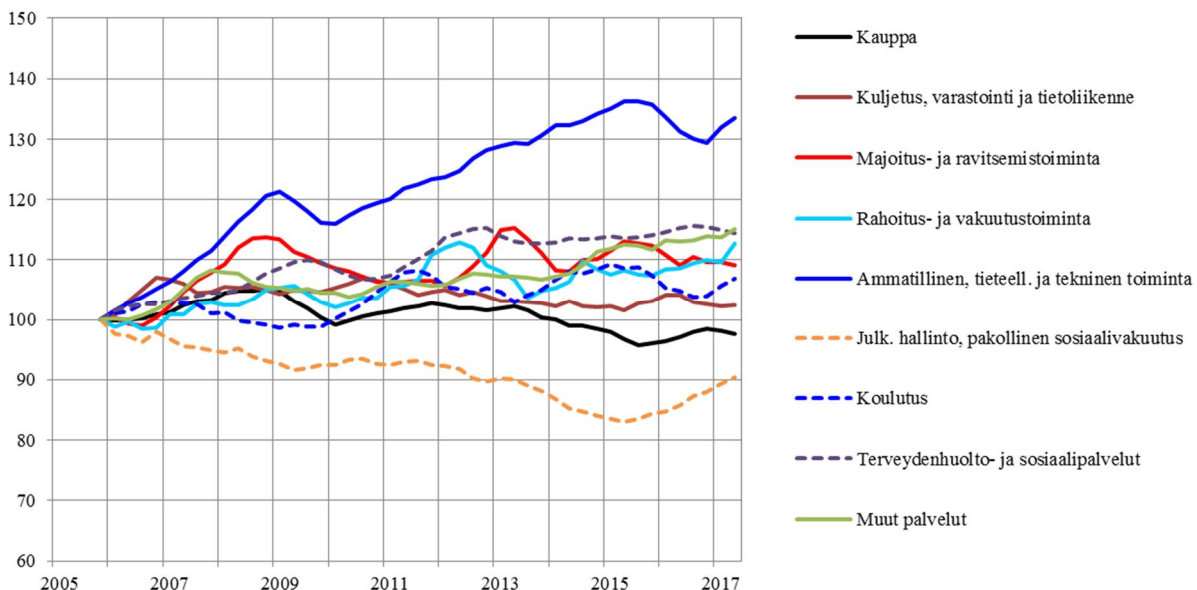
Palveluyritysten luottamusindikaattori on ollut nousussa jo muutaman vuoden ajan. Luottamusindikaattori on selvästi pitkän aikavälin keskiarvoa korkeammalla tasolla, mikä viittaa siihen, että palveluyritysten suhdannearvot ovat myönteiset. EK:n luottamusindikaattoriedustelussa palvelualan yritykset arvioivat suhdannetilanteen kohentuneen alkusyksyn aikana. Palveluiden myynti on kasvanut ja kasvun odotetaan jatkuvan entistä nopeampana.

Palvelusektori oli pitkään ainoa päätoimiala, jolla työllisyys ylipäättään kasvoi. Työllisyyskehitys vaihtelee kuitenkin erittäin paljon palvelusektorin sisällä. Työllisyys on nyt kaikilla palvelusektorin toimialoilla suurempi kuin vuonna 2008, lukuun ottamatta kaupan sekä julkisen hallinnon ja pakollisen sosiaalivakuutuksen aloja. Toimialojen kehitys näyttää kuitenkin varsin erilaiselta riippuen siitä, tarkastellaanko pidemmän ajan trendiä vai viime aikojen työllisyysmuutoksia.

Kun verrataan kuluneen vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen työllisyyttä vuoden 2016 kolmeen ensimmäiseen neljännekseen, työllisyys on heikentynyt kaupan, kuljetuksen ja varastoinnin, majoitus- ja ravitsemistoiminnan sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden aloilla. Sosiaali- ja terveyspalveluissa pitkän aikavälin trendi on ollut kasvava, vaikka nyt siis työllisyys on laskussa.

Ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan toimialalla työllisyyden kasvu on ollut aivan omaa luokkaansa jo vuodesta 2008 alkaen ja kasvu jatkuu edelleen. Muita nopeasti työllisyyttään vuodesta 2008 kasvattaneita toimialoja ovat rahoitus- ja vakuutus toiminta sekä ”muut palvelut”. Rahoitus- ja vakuutus toiminnassa työllisyys on myös kuluneen vuoden kolmella ensimmäisellä neljänneksellä ollut suurempi kuin vuosi sitten; samoin on informaatio- ja viestintäalalla. Majoitus- ja ravitsemistoiminnassa sekä koulutuksen toimialalla puolestaan on nähty sekä työllisyyden nousua että laskua; viimeisimpien lukujen mukaan koulutuksen työllisyys on nousussa, mutta majoitus- ja ravitsemustoiminnan laskussa.

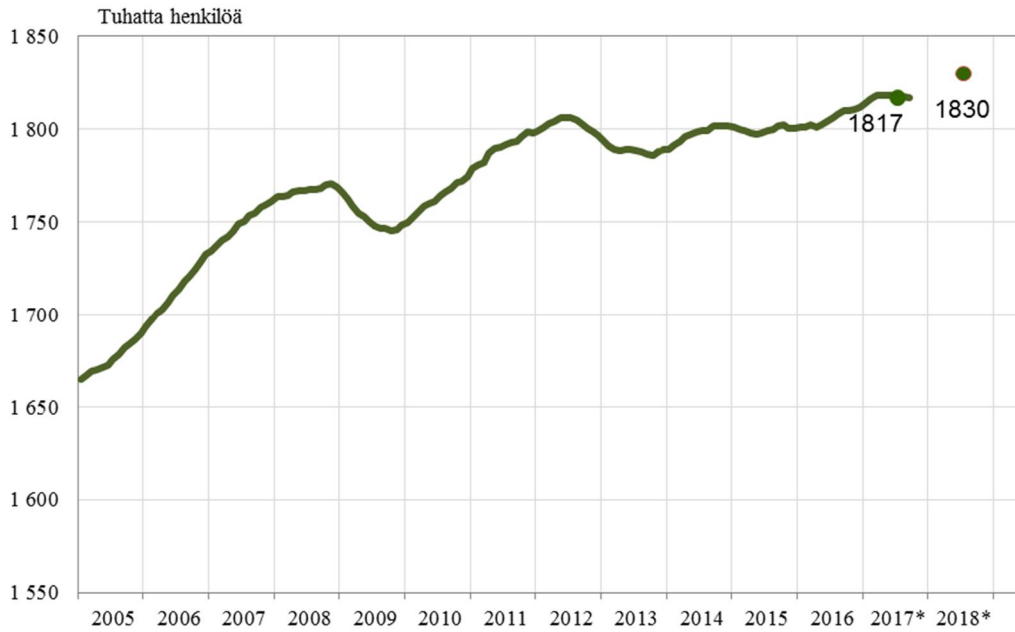
Kuvio 10. Palvelualojen työllisyyden kehitys (2008=100)

Lähde: Tilastokeskus

Työllisyyden kasvu on kuitenkin pitkään ollut vaatimatonta. Kevään ennusteessa ennustimme palvelu-aloille 10 000 henkilön työllisyyskasvua vuodelle 2017. Nyt korjaamme ennustetta hieman ylöspäin; palvelualojen työllisyys kasvaa 12000 henkilöllä vuonna 2017. Vuonna 2018 kasvua on 13000 henkilöä.

Kuvio 11. Palvelualojen työllisyyskehitys sekä ennuste 2017–2018

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja TEM:n ennustelaskelmat

3. TYÖVOIMAN MÄÄRÄ LOIVASSA KASVUSSA

Työkäisen työvoiman määrän kasvu taittumassa

15–74-vuotiasta työkäistä väestöä on Suomessa noin 4 115 000 henkeä vuonna 2017². Työkäisen väestön määrä kasvaa enää muutaman vuoden ajan, jonka jälkeen se alkaa vähentyä keskimäärin 10 000 hengen vuosivauhdilla. Myös 15–64-vuotiaiden määrä on jatkanut jo vuosikymmenen alkupuoliskolla alkanutta alenemistaan vajaan 10 000 hengen vuosivauhdilla, mutta on hidastunut suurten ikäluokkien poistuessa alle 65-vuotiaan väestön ikäkohorteista.

Ennakkotietojen³ mukaan Suomen väkiluku oli helmikuun lopussa 5 509 984 henkilöä. Väkilukua kasvattaa vain muuttovoitto ulkomailta, kun maahanmuuttoa oli 8 200 enemmän kuin maastamuuttoa. Sitä vastoin syntyneitä oli 1 513 vähemmän kuin kuolleita. Ulkomaan kansalaisten osuus koko väestöstä on kasvanut tasaiseen tahtiin edelleen. 4,4 prosenttia väestöstä oli ulkomaan kansalaisia vuonna 2016 ja 30–34-vuotiaiden joukossa ulkomaan kansalaisten osuus on noussut jo 10 prosentin tasolle. Lisäksi työvoiman määrää lisäävät myös tilapäisesti Suomessa työskentelevät ulkomaalaiset, joita on kaudesta riippuen useita kymmeniä tuhansia vuosittain.

Huolimatta maahanmuuttajien nuoresta ikärakenteesta, alle 25-vuotiaiden ikäkohortit pienenevät vielä 2020-luvun alkuun saakka useilla tuhansilla vuosittain 25–59-vuotiaiden määrä pysyessä lähes ennallaan. Väestömäärän kasvu kohdistuu yli 60-vuotiaisiin ja lisää samalla koko työkäisen väestön määrää aina 2020-luvun vaihteeseen asti.

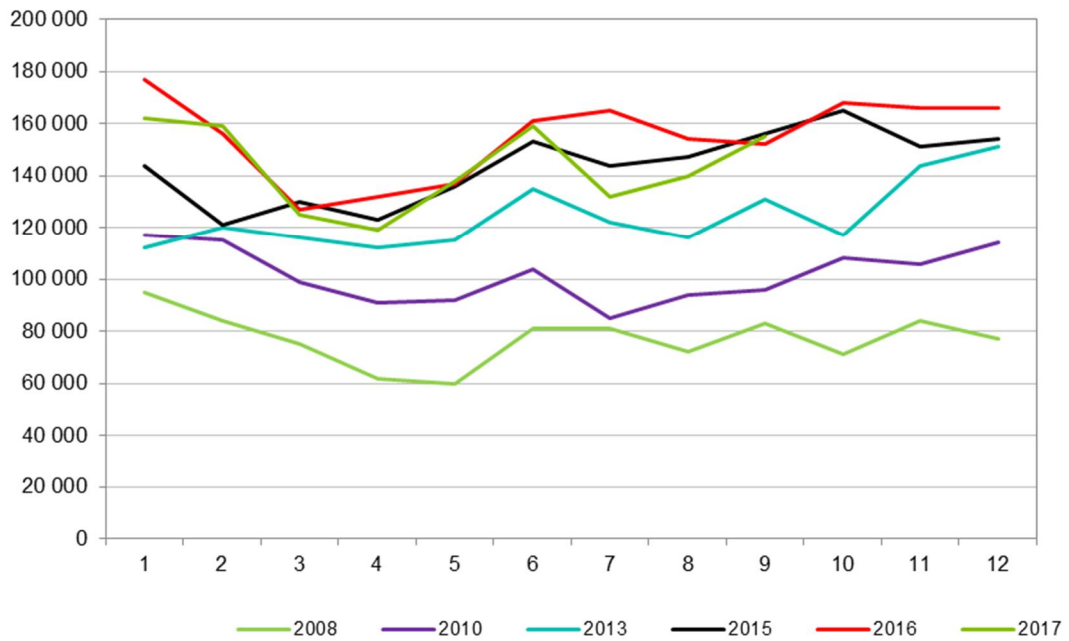
Työvoimaa hieman enemmän

Maltillisen kasvun myötä työvoimaa on hiljalleen palannut takaisin työmarkkinoille, kun työnhakijoiden arviot uuden työn löytymisestä ovat alkaneet vahvistua työvoiman kysynnän elpyessä. Työvoimaan kuuluvien määrän ennakoitiin kuitenkin kääntyneen loivaan kasvuun jo vuonna 2016, mutta edes voimakas demografinen muutos ikääntyneiden pysyessä yhä pidempään työmarkkinoilla ei riittänyt. Myös piilotyöttömien⁴ määrän kehitys on ollut samansuuntaista vuoden 2017 alkuun saakka. Kesän 2017 aikana piilotyöttömyys oli matalammalla tasolla viime vuosien vastaaviin kuukausiin verrattuna, mutta palasi taas syyskuussa jälleen vuosien 2015 ja 2016 tasolle⁵.

² Arvio perustuu vuoden 2015 väestöennusteen perusteella tehtyihin arvioihin.

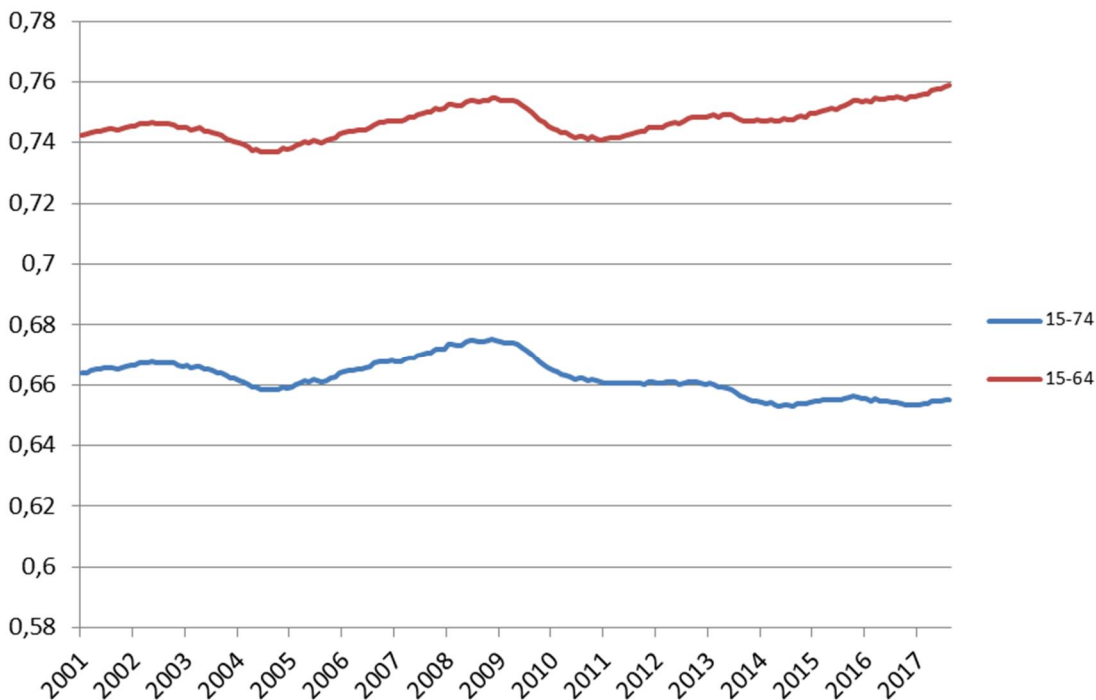
³ Tilastokeskus 24.10.2017.

⁴ Tilastokeskuksen määritelmän mukaan piilotyöttömäksi luetaan työvoiman ulkopuolella oleva henkilö, joka haluaisi ansiotyötä ja olisi työhön käytettävissä kahden viikon kuluessa, mutta ei ole etsinyt työtä viimeisen neljän viikon aikana. Piilotyöttömyyden syitä ovat työnhausta luopuminen tai muut syyt kuten opiskelu, lasten hoito tai terveydelliset syyt.

Kuvio 12. Piilotyöttömien määrän kehitys kuukausittain eri vuosina

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Piilotyöttömyys heijastelee vahvasti työmarkkinoiden suhdanteita, kun taas työvoiman ulkopuolella olevien määrään vaikuttaa nykyisin demografia, toisin sanoen eläkeikäisten yhä suurempi joukko. Työvoimaosuus on laskenut, kun tarkastellaan koko työkäistä väestöä (15–74-vuotiaat), mutta 15–65-vuotiaiden osalta työvoimassa on pysytty entistä useammin.

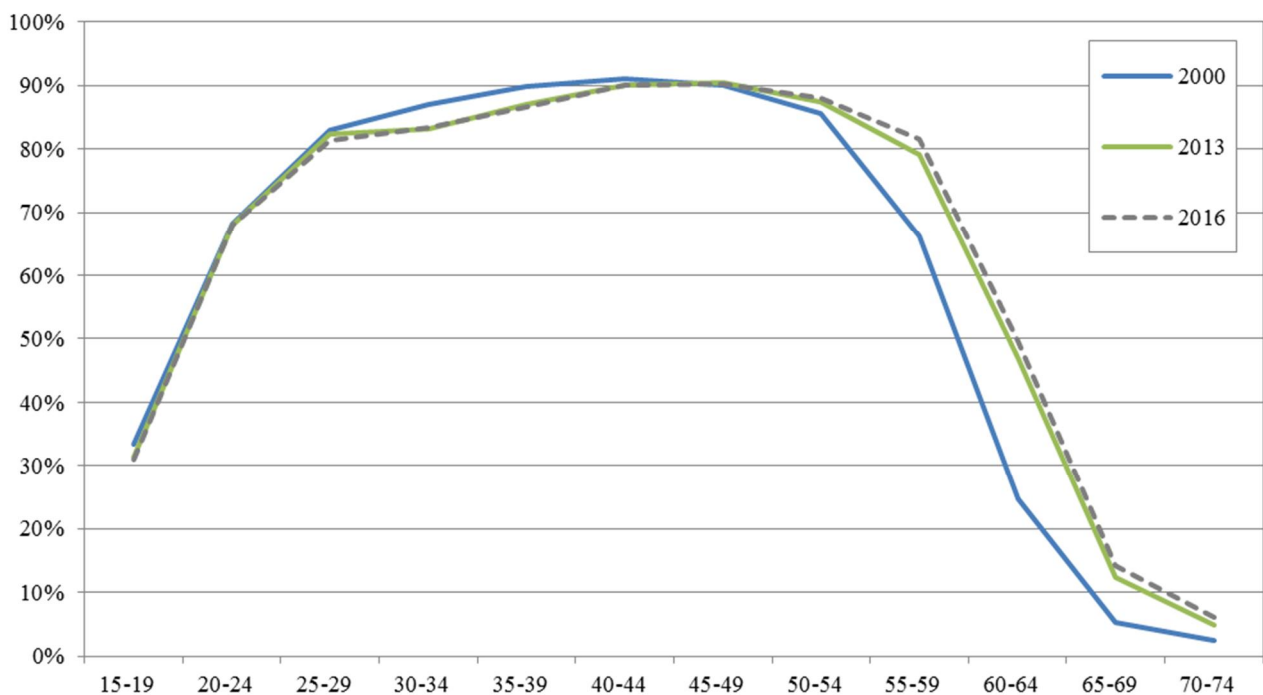
Kuvio 13. Työvoimaosuus, 15–74-vuotiaat ja 15–64-vuotiaat

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Työvoiman määrä vaikuttaa myös osallistumisasteisiin sekä suhdanteiden että demografisten muutosten kautta. Väestörakenteen kehitys on muuttanut 2000-luvulla nuorten ja vanhempien ikäluokkien osallistumisasteita merkittävästi. Yli 60-vuotiaiden joukossa työvoimaosuus on kasvanut selvästi vuosituhatvuotien alkuun verrattuna, mutta myös viime vuosina matalasuhdanteidenkin aikana. Kasvu on kuitenkin alkanut hidastua vuodesta 2016 alkaen suurten ikäluokkien vanhetessa. Myös alle 25-vuotiaiden ikäkohteissa osallistumisasteet ovat viime vuosien aikana alkaneet hieman kohota ikäluokkien koon pienenemisen seurauksena.

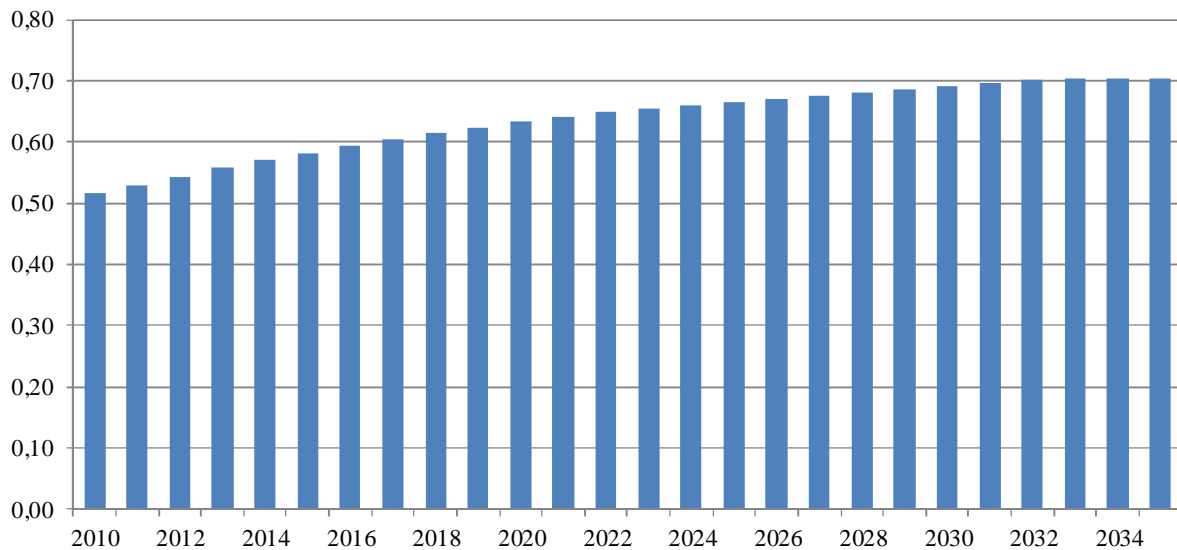
Sitä vastoin keski-ikäisen väestön osallistumisasteet ovat selvästi alemmalla tasolla kuin vuosituhatvuotien vaihteessa. Erityisesti 30–39-vuotiailla, mutta aina alle 45-vuotiaisiin saakka, työvoimaosuus on jäänyt selvästi alemmalle tasolle vuosituhatvuotien vaihteeseen verrattuna. Uusien päivähoitokannusteiden vaikutuksia erityisesti naisten työvoimaosuuteen on hyvä seurata jatkossa, samoin kuin muita päätettyjä ja kehitteillä olevia kannustimiin liittyviä uudistuksia, joiden tavoitteena on huoltorasitteeseen vastaaminen. Ikääntyneen väestönosan kasvun vuoksi huoltosuhte⁶ heikkenee joka tapauksessa aina 2030-luvun alkuun asti. Kokonaisuutena huoltosuhteen heikkeneminen, osallistumisasteiden matalahko taso keski-ikäisillä ja lisäksi vielä yksilöiden kannalta myöhemmän eläketurvan vajaa karttumisen tuottavat varsin huolestuttavan yhtälön, johon olisi löydettävä edelleen uusia ratkaisuja.

Kuvio 14. Työvoimaosuudet ikäryhmittäin vuosina 2000, 2013 ja 2016

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

⁶ eli kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti.

Kuvio 15. Huoltosuhteen kehitys 2010–2035

Lähde: Tilastokeskus

Työvoiman tarjontaennuste vuosille 2017–2018

Työvoimaa on työmarkkinoilla hieman enemmän vuonna 2017 kuin vuonna 2016. Työvoiman määrä ei kuitenkaan kasva enää yhtä voimakkaasti yli 60-vuotiaiden ikäluokissa myöhentyneen eläköitymisen alkaessa taittua. Kysynnän maltillinen elpyminen vuonna 2017 ja edelleen vuonna 2018 lisää työvoiman määrää. Nuorten, alle 25-vuotiaiden työvoimaosuus kasvaa ikäkohorttien pienenemisen ja kysynnän kasvun myötä. Työvoimaosuus kasvaa myös kokonaisuutena kysynnän kasvun ja ikäkohorttien muutoksen vuoksi lähiaikoina. Ikäkohorttien koon muutos vaikuttaa erityisesti nuorten ja ikääntyneiden työvoimaosuuksiin.

Taulukko 2. Työvoimaosuus ja työvoima ikäryhmittäin vuonna 2015 ja ennusteet vuosille 2017 ja 2018

Ikä	Työvoimaosuus, % ikäluokasta			Työvoima, 1000 henkeä		
	2016	2017e	2018e	2016	2017e	2018e
15 - 24	50,7	50,9	51,0	323	321	320
25 - 59	85,7	85,9	86,0	2 102	2 108	2 111
60 - 74	25,5	25,8	25,9	259	265	269
15 - 74	65,3	65,5	65,5	2 685	2 694	2 700

Päätelmät työvoiman tarjonnasta

- Työikäisen, 15–74-vuotiaan, väestön määrä on vuonna 2017 noin 4 115 000 henkeä ja vuonna 2018 noin 4 122 000 henkeä. Työikäinen väestö kasvaa vielä vuosituhannen vaihteeseen saakka vajaalla 10 000 henkilöllä vuosittain ikärakenteen vanhenemisen vuoksi. Vain maahanmuutto ylläpitää nuoren ja parhaassa työiässä olevan väestön määrää.
- Työvoiman määrä kasvaa hieman vahvistuneen kysynnän vuonna 2017 noin 9 000 hengellä ja edelleen vuonna 2018 noin 6 000 hengellä.
- Työvoiman määrä kasvaa ennustevuosina vanhimmissa ikäluokissa, vaikka yli 60-vuotiaiden työvoimaosuuden kasvu alkaakin tasaantua. Alle 25-vuotiaan työvoiman määrällinen tarjonta vähenee hieman, mutta työvoimaosuus kasvaa melko paljon. Parhaassa työiässä olevien työvoiman tarjonta kasvaa kysynnän vilkastuessa.

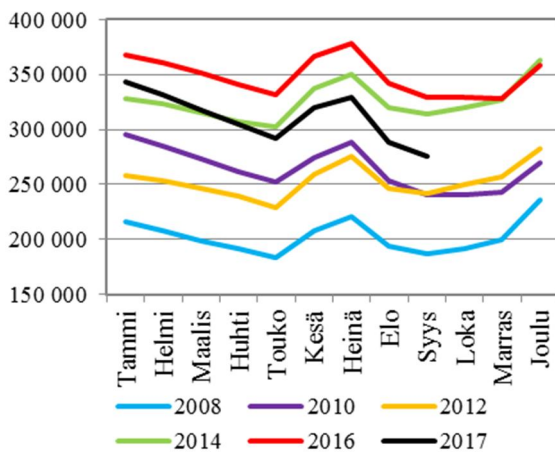
4. TYÖTTÖMIEN TYÖNHAKIJOIDEN MÄÄRÄN HURJA LASKUVAUHTI ALKAA HIIPUA

Sekä työttömyyden että pitkäaikaistyöttömyyden lasku taittuu vuodenvaihteessa

Työttömien työnhakijoiden määrä on ollut rajussa laskussa koko alkuvuoden 2017. Työttömien työnhakijoiden määrän odotetaan laskevan edelleen lähivuosina, mutta merkittävästi hitaammin kuin vuonna 2017.

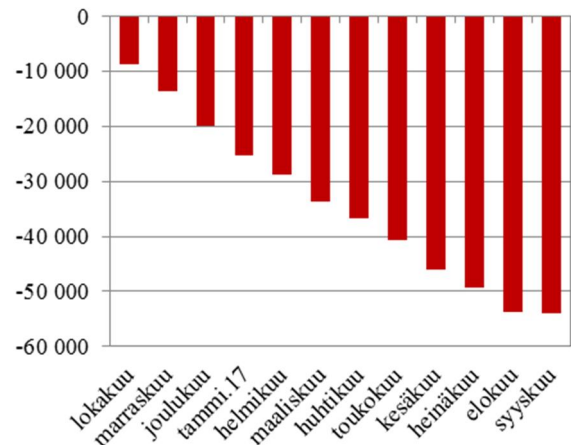
Työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut kiihtyvää tahtia koko alkuvuoden 2017 ajan, kun verrataan työttömien määrää edellisvuoden lukemiin. Tämän laskuvauhdin odotetaan kuitenkin taittuvan ja hidastuvan tulevina kuukausina. Ensimmäisiä merkkejä tästä hiipumisesta oli havaittavissa jo syyskuussa 2017, jolloin nuorisotyöttömien määrä väheni hitaammin kuin edelliskuussa, ja työttömien määrä kutakuinkin yhtä nopeasti kuin elokuussa (kuvio 17).

Kuvio 16. Työttömien työnhakijoiden määrä

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Kuvio 17. Työttömien työnhakijoiden määrän muutos vuodentakaiseen verrattuna

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

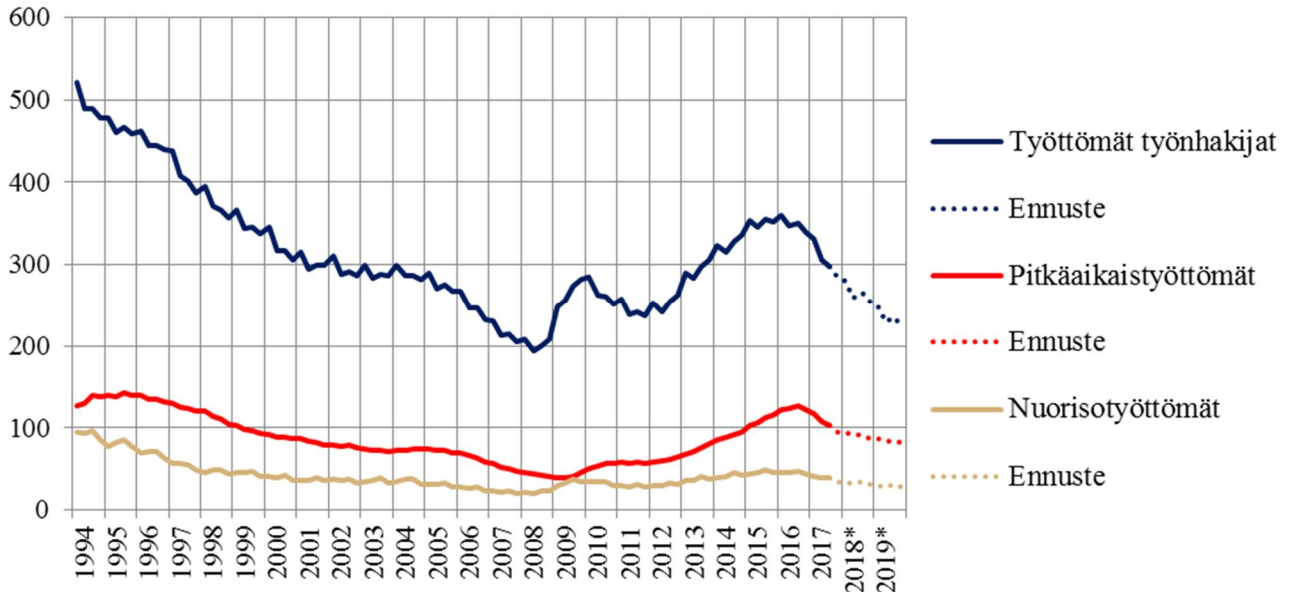
Työttömien työnhakijoiden määrän laskutahdin ennustetaan hiipuvan ennusteperiodin ajan. Vielä loppuvuonna on todennäköistä, että työttömien työnhakijoiden määrä on yli 50 000 vähemmän vuodentakaiseen verrattuna, mutta ensi vuodesta alkaen vähenemän ennustetaan supistuvan selvemmin. Vastaavan kehityksen ennustetaan tapahtuvan vielä voimakkaampana pitkäaikaistyöttömien määrän osalta: loppuvuonna pitkäaikaistyöttömien määrän ennustetaan vähenevän vuodentakaiseen verrattuna noin 27 000:lla, mutta vuoden päästä enää 8 000:lla.

Työttömien työnhakijoiden lukumäärän ennustetaan vuoden 2017 osalta asettuvan keskimäärin 305 000 työttömään työnhakijaan, mikä on 44 000 vähemmän kuin vuonna 2016. Vuonna 2018 työttömiä työnhakijoita ennustetaan olevan keskimäärin 264 000, eli 41 000 vähemmän kuin tänä vuonna. Vuodelle 2019 ennustetaan puolestaan 234 000 työtöntä työnhakijaa, eli 30 000 vähennystä vuodesta 2018.

Nuorten, alle 25-vuotiaiden, työttömien keskimääräiseksi lukumääräksi vuodelle 2017 ennustetaan 38 000, mikä on noin 7 000 vähemmän kuin edellisvuonna keskimäärin. Vuodelle 2018 ennustetaan 33 000 ja vuodelle 2019 keskimäärin 29 000 nuorisotyötöntä.

Pitkäaikaistyöttömien, eli yli 12 kuukautta työttöminä työnhakijoina olleiden, lukumääräksi ennustetaan tälle vuodelle keskimäärin 105 000, mikä olisi 19 000 vähemmän kuin edellisvuonna. Vuodelle 2018 ennustetaan 91 000 ja vuodelle 2019 keskimäärin 84 000 pitkäaikaistyötöntä.

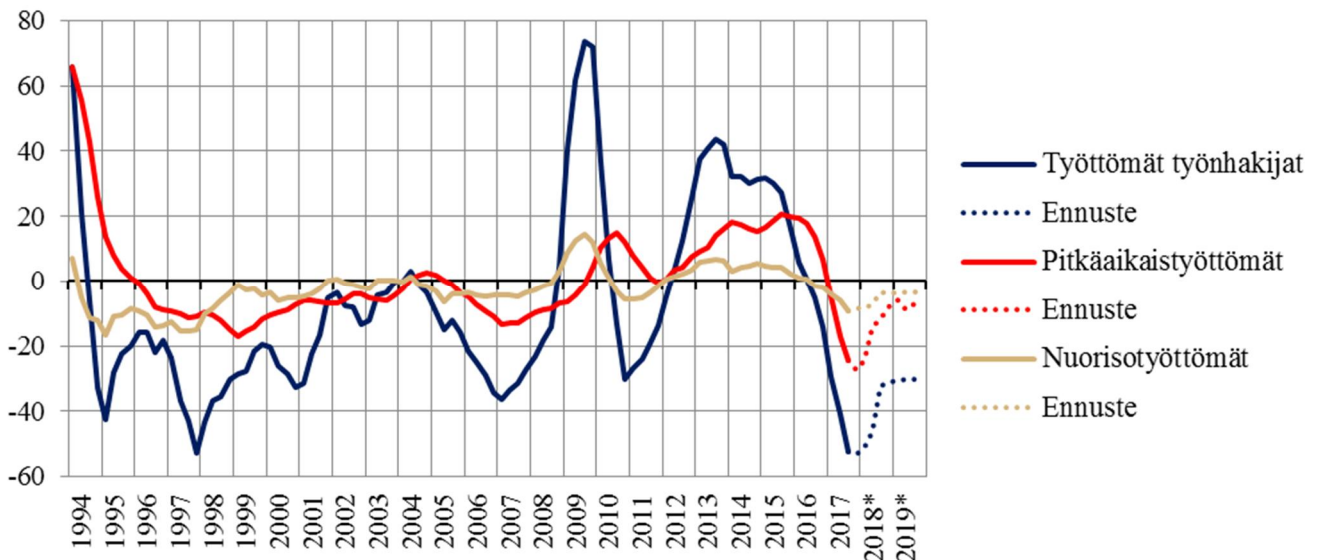
Kuvio 18. Työttömien työnhakijoiden, pitkäaikaistyöttömien ja nuorisotyöttömien määrän kehitys ja ennusteet (tuhatta henkeä)

Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennuste

Loppuvuonna 2017 tapahtuu käänne, jonka myötä työttömien työnhakijoiden määrän laskuvauhti hidastuu. Laskuvauhti tulee ennusteen mukaan vakiintumaan noin -35 000 työttömään työnhakijaan vuoteen 2019 mennessä (kuvio 19). Myös pitkäaikaistyöttömien ja nuorisotyöttömien määrän lasku hidastuu selvästi.

Kuvio 19. Työttömien työnhakijoiden, pitkäaikaistyöttömien ja nuorisotyöttömien määrän muutos vuodentakaiseen verrattuna, sekä ennuste (tuhatta henkeä)

Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennuste

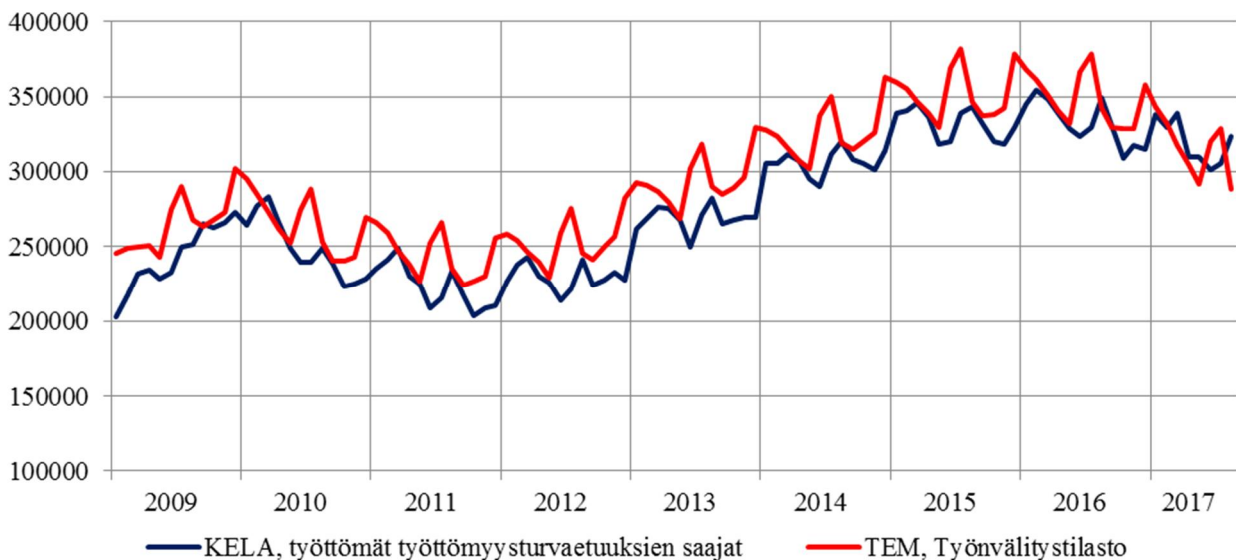
Ennuste perustuu työttömien työnhakijoiden historialliseen kehitykseen sekä valtiovarainministeriön bruttokansatuote-ennusteeseen. Ennusteessa on lisäksi huomioitu useita työttömien työnhakijoiden tilastointiin vaikuttaneita politiikkatekijöitä, joita avataan tarkemmin seuraavissa kappaleissa.

Useat politiikkatoimet ovat vaikuttaneet työttömien tilastointiin

Työttömien työnhakijoiden määrä työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastossa on marraskuusta 2016 alkaen laskenut selvästi nopeammin kuin työttömyyden takia tukea saavien määrä Kelan tilastoissa. Kelan tilastoon⁷ on laskettu mukaan ansio- tai peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea työttömyysajalta saaneiden lukumäärä.

Kelan tilastoissa Suomen työttömyysturvaetuuksien saajista⁸ työttömyyden takia työttömyysturvaetuuksien saajia on perinteisesti ollut enemmän kuin työttömiä työnhakijoita työnvälitystilastossa. Kuitenkin viimeisimpien kuukausien aikana tuo ero on käytännössä kuroutunut umpeen (kuvio 20). Vuoden 2017 aikana työnvälitystilaston työttömien määrän lasku on selvästi erkaantunut työttömyyden ajalta työttömyysturvaetuuksien saaneiden kehityksestä (kuvio 21). Raju lasku työnvälitystilaston työttömissä työnhakijoissa ei voi jatkua kauaa ilman vastaavaa käännettä työttömyysturvaetuuksien saajien määrässä. Tästäkin syystä on todennäköistä, että työttömyyden laskuvauhti työnvälitystilastoissa alkaa lähikuukausina hiipua.

Kuvio 20. Työttömät työnhakijat työnvälitystilastossa sekä työttömyyden ajalta Suomen työttömyysturvaetuuksia nostaneet Kelan tilastoissa

Lähteet: KELA ja TEM, työnvälitystilasto

Erot työnvälitystilaston työttömissä, ja Kelan tilastoissa Suomen työttömyysturvaetuuksien saajissa työttömyyden ajalta selittyvät sillä, että tilastot mittaavat hieman eri asioita. Merkittävin ero kahden tilaston välillä on TE-toimiston antamissa sanktioissa, eli karensseissa, jotka näkyvät työttömyysturvaetuuksien saajien määrässä, mutta eivät työttömien työnhakijoiden määrässä. Karenskien määrän lisääntyminen ei kuitenkaan voi selittää eroa näiden tilastojen eriytymiselle, sillä karenskien määrän kasvu ei vaikuta rekisteröityneiden työttömien työnhakijoiden määrään. Toinen merkittävä ero on se, että tieto maksetuista etuuksista on aina ajantasaista, mutta TE-toimistojen tieto työttömistä työnhakijoista ei välttämättä ole sitä päättävän työttömyyden osalta. Eroja tilastojen välillä on lisäksi tietyissä etuusryhmissä, kuten sovitellun päivärahan saajissa, ja tilastot myös kootaan kuukausittain hieman eri ajankohtina.

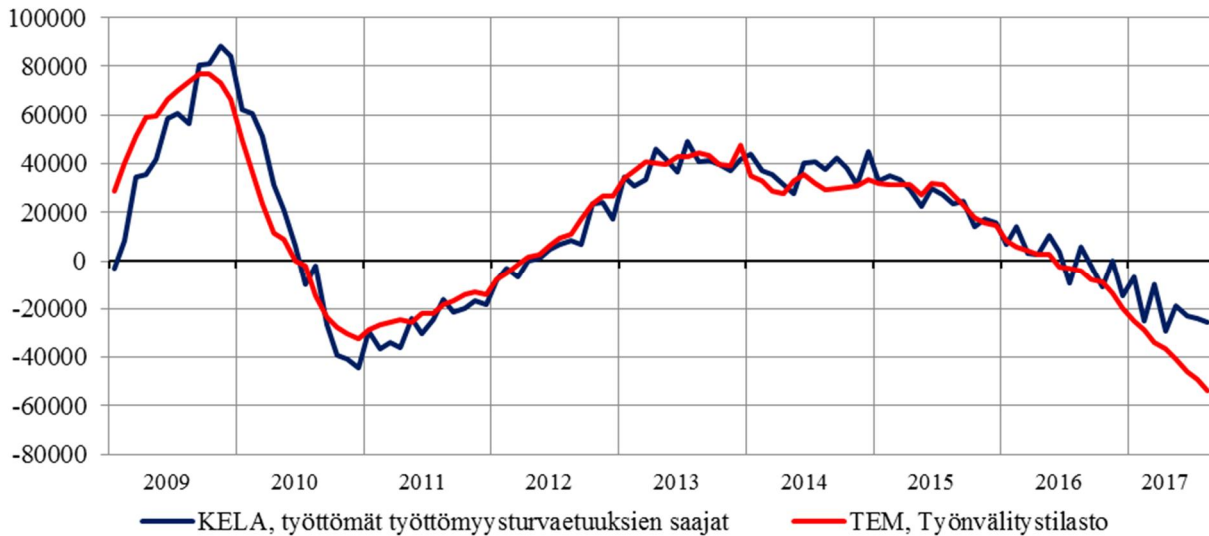
Kelan työttömyysturvaetuuksien saajien tilastoja tarkastelemalla paljastuu myös, että työttömyyden ajalta ansiopäivärahaa saavien määrä laskee nopeasti, mutta työttömyyden ajalta työmarkkinatuen saavien määrä on pysynyt pitkälti entisellään. Työmarkkinatukea saavat mm. nuoret, joilla työssäoloeh-

⁷ Työttömyysturvaetuuksien saajat työttömyyden ajalta, kuukauden aikana

⁸ Tilaston tiedot tuotetaan Finanssivalvonnan työttömyysturvan etuudensaajarekisteristä, työttömyyskassojen tai niiden maksatusjärjestelmien Finanssivalvonnan toimittamista kuukausitiedoista sekä Kelan työttömyysturvan tilastointirekistereistä.

to ei vielä ole täyttynyt, ja pitkään työttömänä olleet pitkäaikaistyöttömät, jotka eivät enää saa ansio- tai peruspäivärahaa.

Kuvio 21. Muutos vuodentakaiseen verrattuna työnvälitystilaston työttömissä työnhakijoissa ja Kelan työttömyyden ajalta työttömyysturvaetuksia saaneissa (viimeisin tieto: elokuu 2017)

Lähteet: KELA ja TEM, työnvälitystilasto

Mihin työttömät ovat kadonneet?

Elokuun 2016 ja elokuun 2017 välillä työnvälitystilaston työttömien työnhakijoiden määrä on pudonnut noin 54 000 hengellä. Samalla aikavälillä työllisten määrä on Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen mukaan kasvanut noin 15 000, kun verrataan kausitasoitettuja työllisyyslukuja. Vain osa työttömyyden laskusta selittyy siis työllisyyden kasvulla. Mitä lopuille on tapahtunut?

Vuonna 2017 on tapahtunut poikkeuksellisen paljon politiikkamuutoksia, jotka ovat vaikuttaneet työttömien määrään työnvälitystilastossa. Kesäkuun alusta haettavaksi tullut ikääntyneiden kertaluontoinen eläketuki on mahdollistanut noin 5300 pitkäaikaistyöttömän siirtymisen eläkkeelle. Aktivointitoimenpiteisiin osallistuu edelleen enemmän ihmisiä kuin vuosi sitten, mutta tämäkin kasvu on toisaalta taittumasaa. Elokuussa 2017 kasvua oli noin 2500 henkeä vuodentakaiseen verrattuna. Näiden lisäksi TE-toimistoissa on havaittu ongelmia uusien sähköisten työnhakujärjestelmien kanssa. Osa työttömistä työnhakijoista ei ole osannut käyttää järjestelmiä oikein, ja siksi heidän työnhakunsa on väliaikaisesti katkennut. Tämän voidaan työnvälitystilaston ja edellisen työmarkkinaennusteen perusteella arvioida vähentäneen työttömien määrää työnvälitystilastossa noin 3000–7000 hengellä. Neljäntenä tekijänä kolmen kuukauden välein toteutettavien työttömien haastattelujen on arvioitu ajantasaistaneen työnvälitystilaston työttömyyslukuja, minkä vaikutus voi olla jopa 20 000–30 000 henkilöä. Näiden lisäksi osa työttömistä lienee siirtynyt työvoiman ulkopuolelle muun muassa ikärakenteen muutoksen kautta.

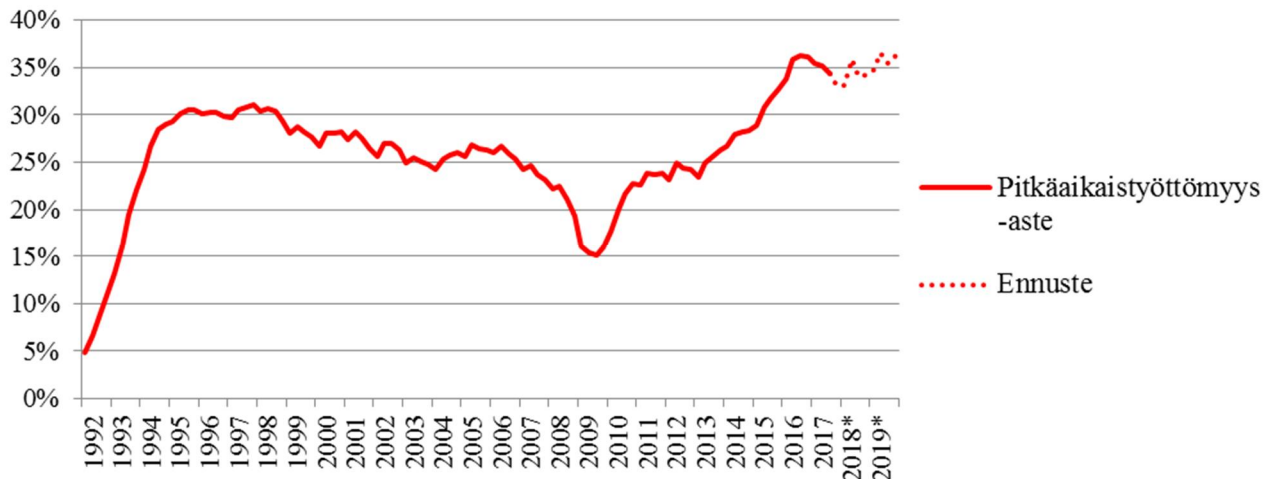
Kelan tilastoissa työttömyyden ajalta työttömyysturvaetuksien saajien määrä on vastaavana ajanjaksona vähentynyt noin 25 000. Erotusta työnvälitystilaston työttömien työnhakijoiden vähenemään on siis 29 000. Tämän erotuksen arvioidaan pääasiassa selittyvän kolmen kuukauden välein tehtävien työttömien haastattelujen vaikutuksesta työnvälitystilaston ajantasaistumiseen. Syksyyn 2017 mennessä nämä kaksi tilastoa ovat tulleet lähes samalle tasolle. On siis odotettavaa, ettei työttömien tilastoinnin ajantasaistumisen vaikutus työnvälitystilaston työttömien työnhakijoiden määrään voi jatkua enää kauaa, mikä tulee näkymään nykyistä hitaampana työttömien määrän vähenemisenä tulevina kuukausina.

Pitkäaikaistyöttömyys säilyy vakavana ongelmana vielä pitkään

Vaikka tuoreimman ennusteen mukaan sekä työttömien että pitkäaikaistyöttömien määrä laskee selvästi, ei työttömyysongelmaa silti ole ratkaistu. Erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrä tulee ennusteen pysymään korkealla tasolla vielä kauan.

Kun tarkastellaan pitkäaikaistyöttömyysastetta, eli pitkäaikaistyöttömien osuutta kaikista työttömistä, havaitaan sen olevan korkeammalla tasolla kuin 1990-luvun laman jälkeen. Tuoreimman ennusteen mukaan Suomen pitkäaikaistyöttömyysaste tulee myös pysymään korkeana, noin 35 prosentissa, ainakin vuoden 2019 loppuun saakka.

Kuvio 22. Pitkäaikaistyöttömyysaste, eli pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä, sekä ennuste

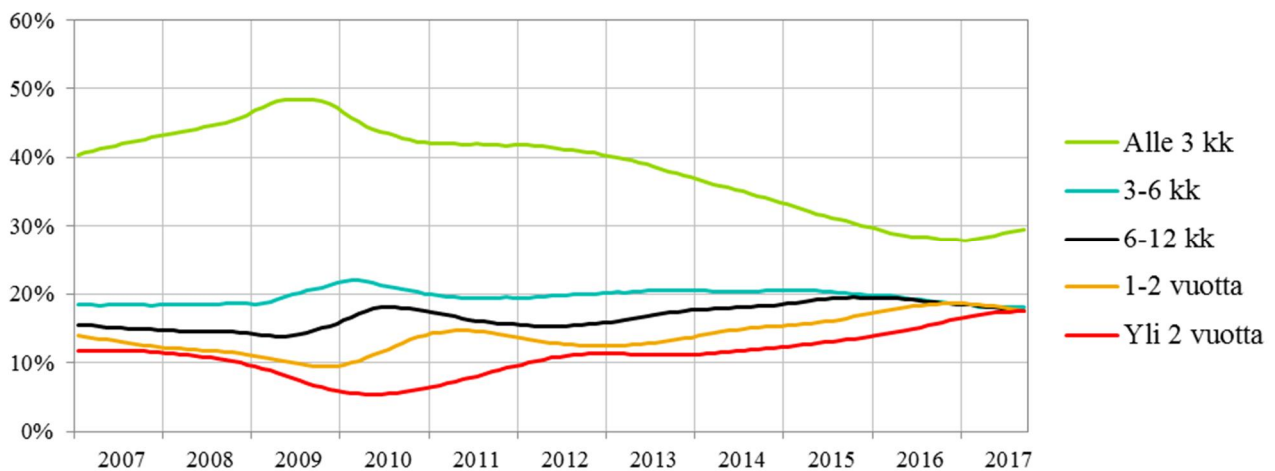
Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennuste

Pitkäaikaistyöttömien absoluuttisen määrän väheneminen vähentää samalla vaikeasti työllistyvien, eli rakennetyöttömien⁹, kokonaismäärää. Syyskuussa 2017 Suomessa oli yhteensä noin 184 000 rakennetyötöntä. Pitkäaikaistyöttömien lisäksi myös rinnasteisten pitkäaikaistyöttömien¹⁰ määrä on laskussa, joskin loivemmin. Palveluilta työttömiksi tai palveluille siirtyneiden määrä taas on pysynyt kutakuinkin ennallaan.

Pitkäaikaistyöttömyysasteen hienoinen taittuminen näkyy erityisesti alle 3 kuukauden työttömyysjaksojen osuuden kasvussa, mikä on hyvä uutinen työmarkkinoiden kohtaannon kannalta. Yli 2 vuotta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus on kuitenkin edelleen korkea – vaikkakin osuus ei enää kasva. Kuva kertoo siitä, että uudet työttömyysjaksot kestävät aiempaa useammin vain lyhyen aikaa, mutta vastaavasti työttöminä on edelleen henkilöitä, jotka ovat olleet työttöminä varsin kauan. Heidän työllistymiseensä ei ole näköpiirissä välitöntä parannusta, vaikkakin pitkäaikaistyöttömyyksiä myös päättyy aiempaa enemmän. Noin puolet pitkäaikaistyöttömien määrän vähenemistä selittyy kuitenkin sillä, että uusia pitkäaikaistyöttömyysjaksoja alkaa aiempaa vähemmän, kun työttömien työnhakijoiden kokonaismäärä vähenee.

⁹ Sisältää pitkäaikaistyöttömät, rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, palveluilta työttömiksi jääneet ja palveluilta palveluille siirtyneet.

¹⁰ Viimeisen 16 kuukauden aikana yhteensä vähintään 12 kuukautta työttömänä olleet.

Kuvio 23. Eripituiset työttömyysjaksot osuuksina kaikista työttömistä työnhakijoista

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Avoimet työpaikat täyttyvät aiempaa nopeammin ja työttömyys vähenee koko maassa

Kohentunut työllisyystilanne näkyy myös työmarkkinoiden kohtaannon paranemisena. Vuonna 2017 työpaikat on täytetty keskimäärin selvästi nopeammin kuin edellisinä vuosina. Muutos selittyy eritoten sillä, että pitkään, yli kuusi kuukautta, auki olleiden työpaikkojen osuus on selvästi pienentynyt vuoden 2017 aikana (kuvio 24).

Työttömien määrä vähenee parhaillaan koko maassa. Maakunnista nopeinten työttömien määrä vähenee Pirkanmaalla. Myös korkean työttömyyden Pohjois-Karjalassa työttömien määrän väheneminen on viimein lähtenyt käyntiin alkuvuoden tyhjäkäynnin jälkeen.

Myös pitkäaikaistyöttömien määrä vähenee lähes koko maassa. Kehityksessä on kuitenkin selvää alueellista eriytymistä.

Eriyisen nopeasti pitkäaikaistyöttömyys vähenee Keski-Suomessa, jossa pitkäaikaistyöttömyysaste on perinteisesti ollut korkea. Pohjois-Karjalan, tilanne on kuitenkin tältä osin synkempi. Pohjois-Karjalassa pitkäaikaistyöttömien määrä kääntyi lievään laskuun vasta syyskuussa, ja kehitys onkin maakunnista heikointa.

Vuoden 2017 aikana miehiä on poistunut työttömien työnhakijoiden joukosta enemmän kuin naisia. Tämä on tasoittanut vuonna 2018 alkaneen laman seurauksena muodostunutta eroa miesten ja naisten työttömyydestä. Miehiä on kuitenkin edelleen työttömänä hieman enemmän kuin naisia.

Työttömien työnhakijoiden määrän ennusteita korjattu optimistisemmäksi – pitkäaikaistyöttömyyden pessimistisemmäksi

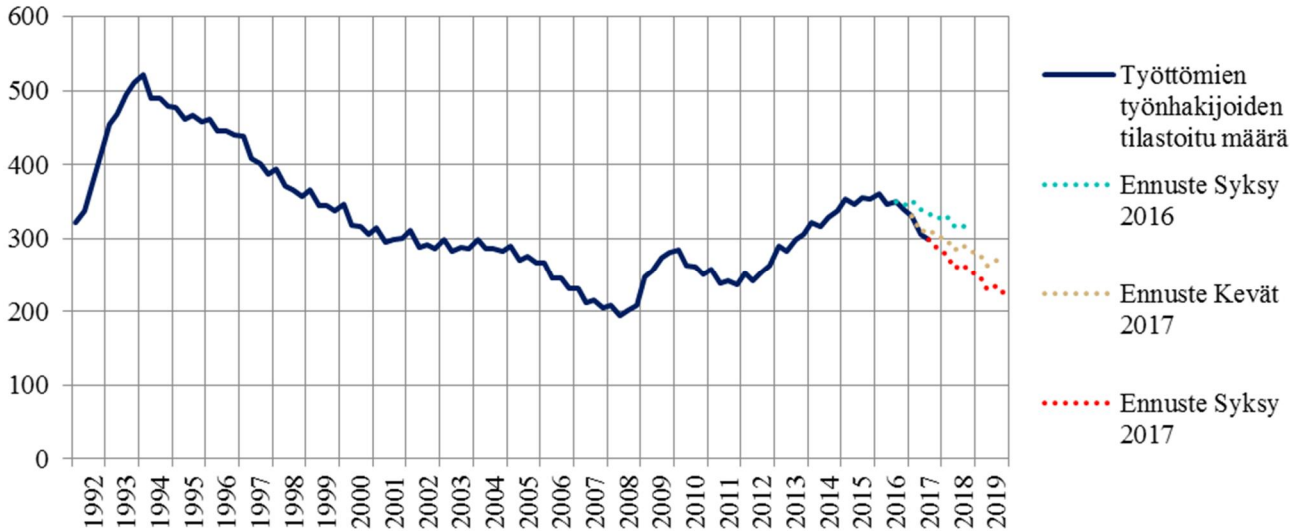
Verrattuna kahteen aiempaan Lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteeseen (Syksy 2016 ja Kevät 2017), on tämänkertainen ennuste aiempaa optimistisempi työttömien työnhakijoiden kehityksen suhteen. Työttömien määrän lasku on jatkunut nopeana pidempään, kuin vielä keväällä odotettiin (kuvio 25). Työttömien määrä on vähentynyt vuoden 2017 aikana niin poikkeuksellisen nopeasti, ettei sitä kyetty

Kuvio 24. Avointen työpaikkojen avoinnaolon kesto keskimäärin

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

aikaisemmissa ennusteissa huomioimaan. Pitkästi sama tilanne on läheisesti työttömien määrän kehitystä seuraavalla nuorisotyöttömien kehityksellä (kuvio 27).

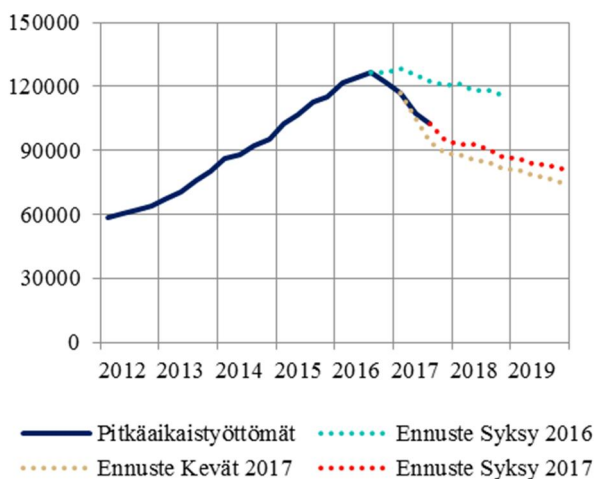
Kuvio 25. Työttömien työnhakijoiden määrä neljännesvuosittain työnvälitystilastossa, sekä kolme viimeisintä ennustetta (tuhatta henkeä)

Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennuste

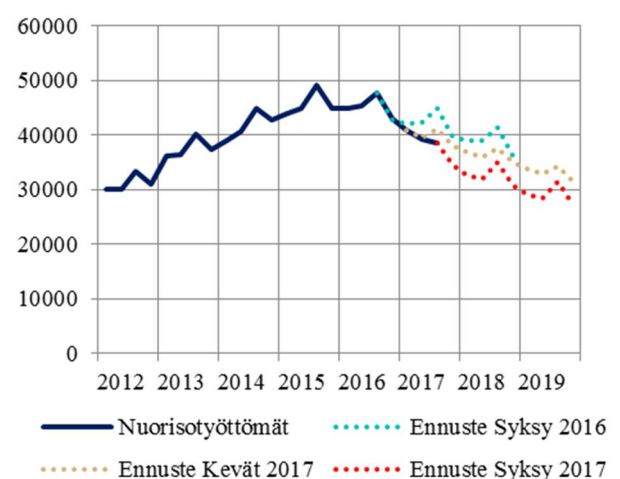
Pitkäaikaistyöttömien määrän ennustetta on sen sijaan jouduttu korjaamaan hieman aiempaa pessimistisemmäksi (kuvio 26). Pitkäaikaistyöttömien määrän väheneminen oli alkuvuonna erittäin nopeaa, mutta on sittemmin osoittanut taittumisen merkkejä. Pitkäaikaistyöttömien ennusteen korjaaminen pessimistisemmäksi ja työttömien ennusteen korjaaminen optimistisemmäksi on muuttanut myös pitkäaikaisyöttömyysasteen ennustetta selvästi edellistä ennustekertaa pessimistisemmäksi. Kuitenkin kokonaisuudessaan pitkäaikaistyöttömien määrän ennustetta on korjattu varsin vähän verrattuna edelliseen ennusteeseen.

Kuvio 26. Pitkäaikaistyöttömien määrän toteutuma ja kolme viimeisintä ennustetta

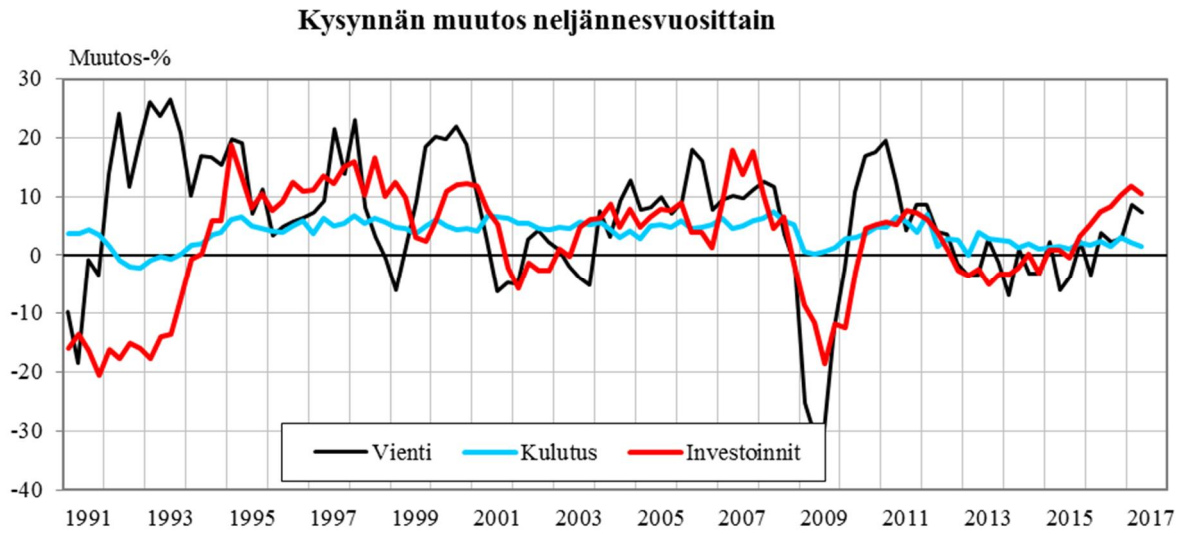
Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennuste

Kuvio 27. Nuorisotyöttömien määrän toteutuma ja kolme viimeisintä ennustetta

Lähde: TEM, työnvälitystilasto, ennuste

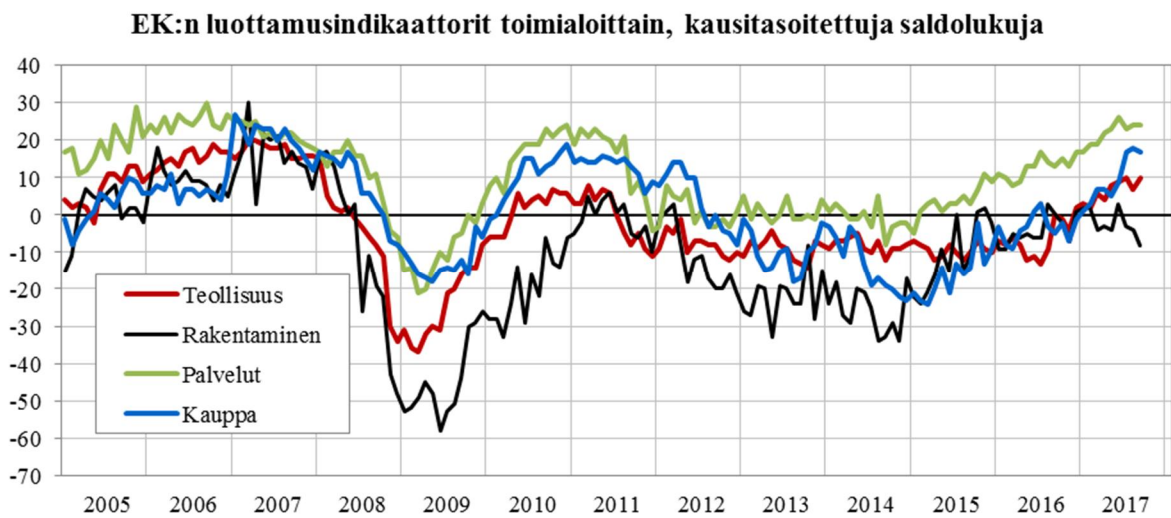
LIITEKUVIOT

Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito

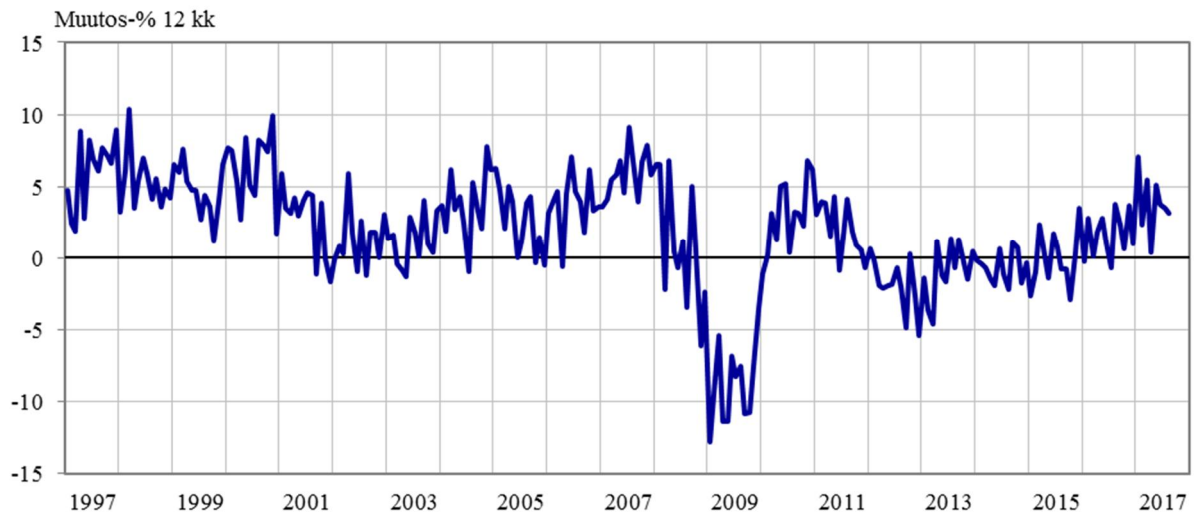

Lähde: Tilastokeskus, Kuluttajabarometri

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto

Tuotannon suhdannekuvaaja 1997–2017

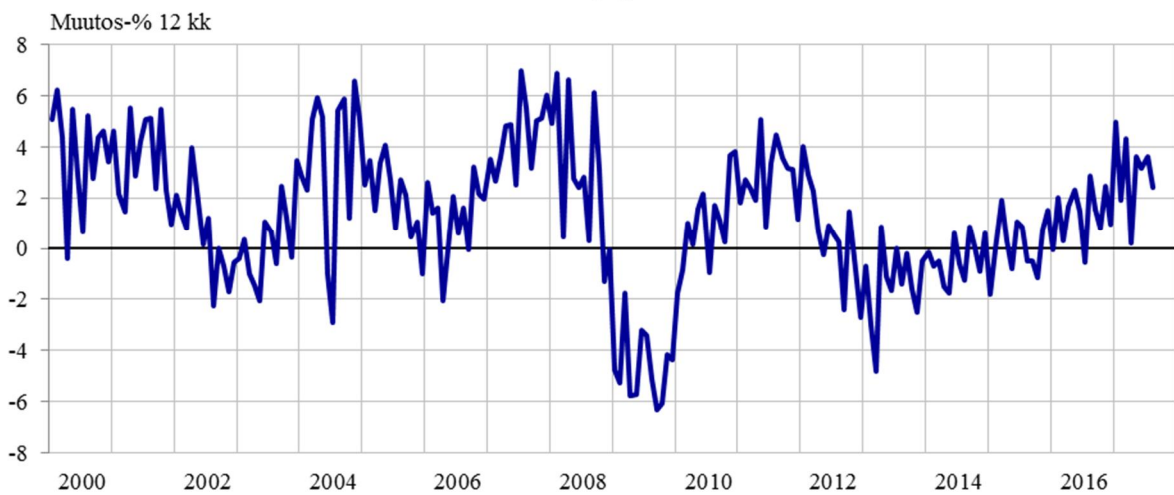
Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito

Tuotannon suhdannekuvaaja jalostuksessa 2000–2017

Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito

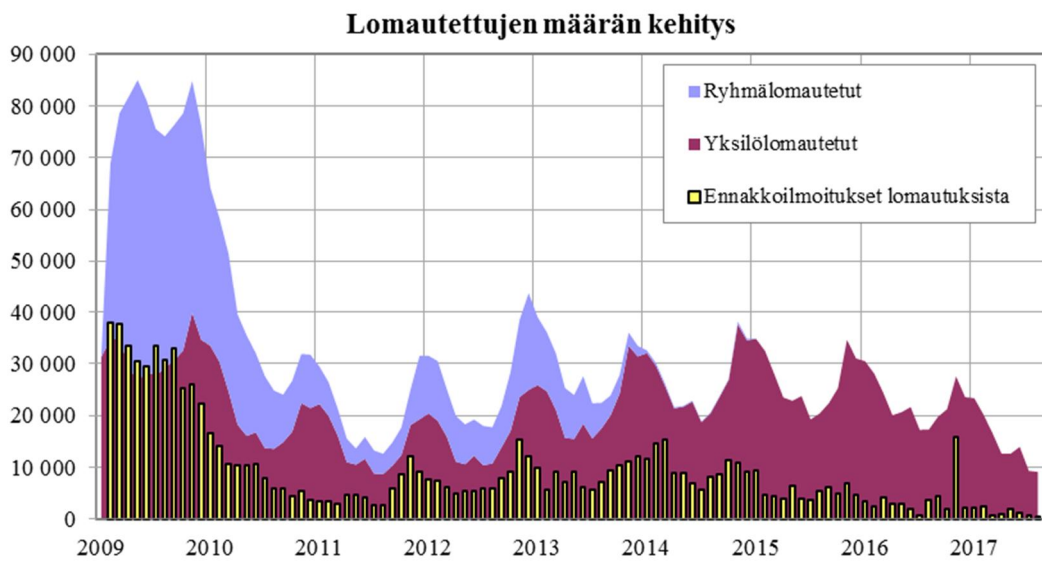
Tuotannon suhdannekuvaaja palveluissa 2000–2017

Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito

Lähde: Tilastokeskus, Rakentaminen

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

LIITETAULUKKO: TYÖVOIMAN ULKOPUOLELLA OLEVAT PÄÄASIAALLISEN TOIMINNAN (HENKILÖN OMA ILMOITUS) JA IÄN MUKAAN

		Työvoimaan kuulumattomat yhteensä, 1000 henkeä								
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2015 (1-12)	2016 (1-12)	Erotus
Työvoimaan kuulumattomat yht.	15-74	1376	1385	1411	1416	1413	1424	1413	1424	11
	15-64	902	887	886	874	856	848	856	848	-8
	15-24	337	330	327	322	319	314	319	314	-5
	25-34	110	116	118	123	122	127	122	127	5
	35-44	67	69	76	76	78	79	78	79	1
	45-54	82	80	83	81	79	79	79	79	0
	55-64	306	292	283	272	258	248	258	248	-10
	65-74	474	497	524	542	557	576	557	576	19
Opiskelija	15-74	337	329	327	324	324	326	324	326	2
	15-64	337	329	327	324	323	325	323	325	2
	15-24	281	272	268	261	258	255	258	255	-3
	25-34	36	38	37	40	41	43	41	43	2
	35-44	12	11	14	15	16	17	16	17	1
	45-54	7	6	7	8	6	9	6	9	3
	55-64	.	.	2	.	.	.	.	.	.
	65-74	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke	15-74	816	820	830	837	837	845	837	845	8
	15-64	343	324	309	299	284	273	284	273	-11
	15-24	7	6	9	10	9	10	9	10	1
	25-34	13	14	13	15	16	17	16	17	1
	35-44	18	20	18	18	17	18	17	18	1
	45-54	47	44	46	44	41	37	41	37	-4
	55-64	257	240	222	211	200	190	200	190	-10
	65-74	473	495	521	538	552	573	552	573	21
Hoitaa lapsia tai omaisia	15-74	82	83	85	81	79	82	79	82	3
	15-64	81	82	84	79	77	79	77	79	2
	15-24	10	11	8	8	8	8	8	8	0
	25-34	45	45	48	44	41	43	41	43	2
	35-44	21	21	24	22	22	22	22	22	0
	45-54	3	3	3	3	3	4	3	4	1
	55-64	2	2	2	2	3	2	3	2	.
	65-74	.	.	.	2	3	3	3	3	0
Varusmies	15-74	21	20	19	20	21	18	21	18	-3
	15-64	21	20	19	20	21	18	21	18	-3
	15-24	20	19	19	19	21	18	21	18	-3
	25-34	0	0	0	.	.	.	.	.	.
	35-44	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	45-54	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	55-64	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	65-74	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Muu tai eos	15-74	121	133	148	154	153	153	153	153	0
	15-64	121	132	147	153	152	153	152	153	1
	15-24	18	21	22	24	23	22	23	22	-1
	25-34	17	19	19	24	23	25	23	25	2
	35-44	16	17	20	20	23	22	23	22	-1
	45-54	24	27	27	27	29	29	29	29	0
	55-64	46	49	57	58	54	54	54	54	0
	65-74	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus

TEM-ANALYYSEJA -VERKKOJULKAISUSARJASSA AIEMMIN ILMESTYNYT

www.tem.fi -> julkaisut -> TEM-analyyseja

Nio Ilkka (1/2008); **Työvoimatoimistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi – esimerkkinä rakenteellisen työttömyyden alentaminen**

Torvi Kai (2/2008); **Maahanmuutto vastauksena työvoiman saatavuuteen – loppuraportti**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (3/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste**

Nio Ilkka – Sardar Paula (4/2008); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2005 ja 2006**

Tuomaala Mika (5/2008); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2007**

Alatalo Johanna – Tuomaala Mika (6/2008); **Alueelliset rakennemuutokset**

Mella Ilkka (7/2008); **Maakuntien suhdannekehitys**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (8/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2008**

Tuomaala Mika – Torvi Kai (9/2008); **Kohti työperusteista maahanmuuttoa: Ulkomailta palkattavan työvoiman tarpeen arviointi**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki (10/2009); **Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante -vaikutusarviointia**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (11/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, kevät 2009**

Heinonen Ville – Kangaspunta Kirsi – Räisänen Heikki – Sardar Paula (12/2009); **Työllisyys ja työttömyys eri koulutustasoilla – tilastollinen tarkastelu**

Tuomaala Mika (13/2009); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2008**

Alatalo Johanna – Torvi Kai (14/2009); **Joustoturva Suomen työmarkkinoilla: indikaattorit ja niiden tulkinta**

Mella, Ilkka (15/2009); **Maakuntien suhdannekehitys 2007–2009**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (16/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2009**

Kaarna Anssi (17/2009); **Väestön hyvinvointi alueilla – tilastollinen katsaus**

Nio Ilkka – Sardar Paula (18/2009); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2006 ja 2007**

Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (19/2010); **TE-toimistojen tuottavuus ja työpaikkojen täytön tehokkuus**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (20/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008–2010**

Nio Ilkka – Tuomaala Mika (21/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste**

Tuomaala Mika (22/2010); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2009**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (23/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008–2010**

Nio Ilkka – Sardar Paula (24/2010); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2008**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (25/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2010**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (26/2010); **Työvoiman rekrytointi taantumassa – julkisen työnvälityksen näkökulma**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tiainen Pekka (27/2010); **Lainsäädännön työllisyysvaikutusten arviointi ja taloudelliset vaikutukset**

Avikainen Ahti – Kerminen Päivi – Korhonen Tiina – Murto Mikko – Peura Jari (28/2010); **Työhönsoitamisesta työn tarjoamiseen – työhönsoitusten käyttöä koskeva selvitys ja kehittämissesitykset**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (29/2011); **Maakuntien suhdannekehitys 2009 – 2011**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (30/2011); **Työvoimatilanne metsäalan ammateissa**

Douglas Inka – Kerminen Päivi – Meling Timo – Peura Jari (31/2011); **Työttömyysturvan menettämisen työvoimapolitiisesti moitittavan menettelyn takia**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (32/2011); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste**

Tuomaala Mika (33/2011); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2010**

Nio Ilkka – Sardar Paula (34/2011); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2009**

Järvinieni Päivi (35/2011); **Suomen työelämän muutoskuvia 2000 luvulla – Tutkimuksesta vaikuttavaan kehittämiseen?**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (36/2011); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2011**

Hytönen Jukka – Mella Ilkka – Pousi Anu (37/2011); **Äkillisen rakennemuutoksen alueet 2007–2011**

Räisänen Heikki (38/2011); **Rekrytoinnin mustan laatikon avaaminen: rekrytoinnin syyt, rekrytointiongelmien ja hakukanavat Suomessa v. 2010**

Mella Ilkka (39/2012); **Maakuntien suhdannekehitys 2010–2012**

Alatalo Johanna – Tuomaala Mika (40/2012); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2012**

Tuomaala Mika (41/2012); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2011**

Sihto Matti – Tuomaala Mika – Sardar Paula (42/2012); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2010**

Koponen Eija-Leena – Laiho Ulla-Maija – Tuomaala Mika (43/2012); **Mistä tekijät sosiaali- ja terveysalalle – työvoimatarpeen ja -tarjonnan kehitys vuoteen 2025**

Alatalo Johanna – Tuomaala, Mika (44/2012); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste. Syksy 2012**

Sihto Matti – Sardar Paula (45/2012); **Ikääntyneiden työllisyys- ja työttömyyskehitys uuden ikäpolitiikan aikana**

Honkanen Petri – Kangaspunta Seppo – Koponen Eija-Leena – Tukki Jukka – Tuohinen Titta (46/2013); Ilmiöitä 2013 – **Toimintaympäristön muutoksia, joita TEM ei voi väistää**

Räisänen Heikki (47/2013); **Onko yksikään työllisyyskokeilu onnistunut Suomessa?**

Mella Ilkka – Pouru Laura (48/2013); **Maakuntien suhdannekehitys 2011–2013**

Alatalo Johanna – Koponen Eija-Leena – Saijets Heli (49/2013); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste. Kevät 2013**

Koponen Eija-Leena (50/2013); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2012**

Koponen Eija-Leena – Räisänen Heikki (51/2013); **Minne ja miten uudet työpaikat syntyvät?**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Saijets Heli (52/2013); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste. Syksy 2013**

Sihto Matti – Sardar Paula (53/2013); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2011**

Räisänen Heikki (54/2013); **Työtarjousten vaikutus työpaikkojen täytön ja rekrytoinnin kestoon julkisessa työnvälityksessä**

Räisänen Heikki – Sardar Paula (55/2014); **Virta-varanto -kaaviot TEM:n työnvälityksen tilastojärjestelmässä – käsitteitä, sovelluksia ja tulkintoja**

Mella Ilkka – Urjankangas Hanna (56/2014); **Maakuntien suhdannekehitys 2012 – 2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Räisänen Heikki (57/2014); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2014**

Vuorinen Pentti (58/2014); **Läpidigitalisoitunut maailma – Virtuaalinen tulevaisuus keskuudesamme – TrendWikiä hyödyntävä raportti**

Räisänen Heikki (59/2014); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2013**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (60/2014); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, Syksy 2014**

Räisänen Heikki – Järvelä Simo (61/2014); **Työtarjousten käytön lisäys – vuoden 2014 politiikka-muutoksen arviointia**

Sihto Matti – Maunu Tallamaria – Sardar Paula (62/2014); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2012**

Kangaspunta Seppo (63/2015); **Näkökulmia digitaaliseen maailmaan, Trendwikin vuosiraportti 2015**

Alatalo Johanna – Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (64/2015); **Uusien työpaikkojen synty toimipaikoissa 2011–2014**

Maunu Tallamaria (65/2015); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (66/2015); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2015**

Maunu Tallamaria – Sardar Paula (67/2015); **Työvoimapolitiikan palveluilta sijoittuminen vuonna 2013**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (68/2015); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2015**

Räisänen Heikki – Järvinen Päivi – Hjelt Jan (69/2016); **Paikallisen sopimisen laajuus ja ominaispiirteet eräissä Euroopan maissa**

Räisänen Heikki (70/2016); **Saavutettiin kylläntymispiste? Työtarjousten lisätyn käytön vaikutus avointen työpaikkojen täyttöön ja rekrytoinnin kestoon vuonna 2015**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (71/2016); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2016**

Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki (72/2016); **Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2015?**

Maunu Tallamaria (73/2016); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2015**

Tuomaala Mika (74/2016); **Palveluista sijoittuminen vuosina 2013 ja 2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Mähönen Erno (75/2016); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2016**

Alatalo Johanna – Mähönen Erno – Räisänen Heikki (76/2017); **Nuorten ja nuorten aikuisten työelämä ja sen ulkopuolisuus**

Rikama Samuli (77/2017); **Voimakkaasti kasvuhakuiset pk-yritykset**

Repo Joonas (78/2017); **Maakuntien suhdannekatsaus 2017**

Alatalo Johanna – Mähönen Erno – Hämäläinen Hanna (79/2017); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2017**

Räisänen Heikki (80/2017); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2016**

Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki (81/2017); **Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2016?**

Rikama Samuli (82/2017); **Pk-yritysten kansainvälistyminen syksy 2017**

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet